Ужгородський національний університет

АНАЛІТИЧНО-ПОРІВНЯЛЬНЕ ПРАВОЗНАВСТВО

ЗМІСТ

РОЗДІЛ І. ТЕОРІЯ ТА ІСТОРІЯ ДЕРЖАВИ І ПРАВА; ІСТОРІЯ ПОЛІТИЧНИХ І ПРАВОВИХ ВЧЕНЬ

Дем'янчук Ю.В., Новак Я.В., Добренька Н.В. ГЕНОЦИД XXI СТОЛІТТЯ: ВІЙНА СЕРЕДНЬОВІЧЧЯ ІЗ ЗАСОБАМИ СУЧАСНОСТІ..... **19**

Забзалюк Д.Є. МІСЦЕ ДОГОВОРУ У МЕХАНІЗМІ РЕГУЛЮВАННЯ ГОСПОДАРСЬКИХ ПРАВОВІДНОСИН: КОМПАРАТИВІСТСЬКИЙ ВИМІР..... **24**

Захарчин Н.Г. ПРАВОВИЙ ЗВИЧАЙ У ЦИВІЛЬНОМУ ЗАКОНОДАВСТВІ ДРУГОЇ РЕЧІ ПОСПОЛИТОЇ..... **31**

Копча В.В. ПРАВОВІ ПОЛІЦЕЙСЬКІ ФУНКЦІЇ В НАПРЯМІ РАДИ ЄВРОПИ ТА ОБСЄ..... **36**

Мадалиць В.В. СОЦІАЛЬНА ФУНКЦІЯ ДЕРЖАВИ ТА ПРАВА ЛЮДИНИ: МЕХАНІЗМИ ЗАХИСТУ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ..... **41**

Панкратова В.О. ЕЛЕКТРОННІ КОНСУЛЬТАЦІЇ ЯК ЗАСІБ ЗАЛУЧЕННЯ ГРОМАДЯН ДО ПРИЙНЯТТЯ РІШЕНЬ..... **48**

Пеца Д.Д., Росоха Я.М. ДЕВІАНТНА ПОВЕДІНКА ЗА УМОВ ВОЄННОГО СТАНУ: ЧИННИКИ, НАСЛІДКИ, МЕХАНІЗМИ ВПЛИВУ..... **53**

Старинський М.В., Завальна Ж.В. ПАРАДИГМИ В ПРАВІ: РЕАЛЬНІСТЬ СУЧАСНОЇ ЮРИДИЧНОЇ НАУКИ..... **58**

Старицька О.О. КОРПОРАТИВНА КУЛЬТУРА ЗАКЛАДУ ВИЩОЇ ОСВІТИ ЯК ФАКТОР ЗДІЙСНЕННЯ СПОЖИВЧОЇ ПОЛІТИКИ..... **65**

Турчин Р. КОЛАБОРАЦІОНІЗМ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ В УКРАЇНІ: ОКРЕМІ ПРОБЛЕМИ ТА ШЛЯХИ ЇХ ПОДОЛАННЯ..... **71**

РОЗДІЛ ІІ. КОНСТИТУЦІЙНЕ ПРАВО; МУНІЦИПАЛЬНЕ ПРАВО

Берназюк І.М. ШТУЧНИЙ ІНТЕЛЕКТ ЯК НОВА РЕАЛЬНІСТЬ ТА ЙОГО ПОТЕНЦІЙНИЙ ВПЛИВ НА КОНСТИТУЦІЙНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ В УКРАЇНІ..... **76**

Гончарук В.Л., Злакоман І.М., Бабкова Т.В. РОЛЬ СУДОВОЇ РЕФОРМИ В ПОБУДОВІ ПРАВОВОЇ ДЕРЖАВИ В УКРАЇНІ..... **83**

Денисенко К.В., Юрченко Л.С. СУЧАСНИЙ СТАН ГРОМАДСЬКОГО КОНТРОЛЮ ЗА ДІЯЛЬНІСТЮ ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНІВ УКРАЇНИ..... **89**

Зінченко О.В. ПРАВА ЛЮДИНИ В КОНСТИТУЦІЯХ АРАБСЬКИХ АБСОЛЮТНИХ МОНАРХІЙ..... **95**

Ковач Я.В. ТЕХНІКО-ТЕХНОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ПРИЙНЯТТЯ ТА РЕАЛІЗАЦІЇ ЛОКАЛЬНИХ НОРМАТИВНО-ПРАВОВИХ АКТІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ..... **103**

Лисенко І.В., Кузьменко О.В., Гаряєва Г.М. ЮРИДИЧНЕ РЕГУЛЮВАННЯ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ В УКРАЇНІ: ЕВОЛЮЦІЯ І ПЕРСПЕКТИВИ..... **108**

Ноняк М.В. ДО ПИТАННЯ ПРО ВИЗНАЧЕННЯ СУБ'ЄКТІВ ПРАВА НА МИР..... **113**

Шатіло В.А. МІСЦЕ І РОЛЬ МІЖНАРОДНИХ ОРГАНІЗАЦІЙ У ПРАВОТВОРЧОЇ ДІЯЛЬНОСТІ УКРАЇНИ..... **118**

РОЗДІЛ ІІІ. ЦИВІЛЬНЕ ПРАВО І ЦИВІЛЬНИЙ ПРОЦЕС; СІМЕЙНЕ ПРАВО; МІЖНАРОДНЕ ПРИВАТНЕ ПРАВО

Авторгов А.М. ОСОБЛИВОСТІ ПРИМУСОВОГО ВИКОНАННЯ АГРАРНИХ НОТ..... **123**

Блага Л.М. ДОНОРСТВО КРОВІ: ПРАВОВИЙ СТАТУС ДОНОРА ТА ГАРАНТІЇ ЗАХИСТУ ЙОГО ПРАВ..... **129**

Блаженко Т. ПОНЯТТЯ ТА РОЛЬ НЕЗАЛЕЖНОГО ДИРЕКТОРА (НЕЗАЛЕЖНОГО НЕВИКОНАВЧОГО ДИРЕКТОРА) В КОРПОРАТИВНОМУ УПРАВЛІННІ..... **135**

Болдирева В.М., Меркун А.А. РЕФОРМУВАННЯ ЗАКОНОДАВСТВА ПРО УСИНОВЛЕННЯ В УКРАЇНІ У КОНТЕКСТІ ВОЄННИХ РЕАЛІЙ..... **140**

Булеца С.Б. ВІДШКОДУВАННЯ МОРАЛЬНОЇ ШКОДИ В РАЗІ ЗАХИСТУ ОСОБИСТИХ НЕМАЙНОВИХ ПРАВ ОСОБИ В УМОВАХ ЦИФРОВІЗАЦІЇ..... **144**

Галандарова Е. ПИТАННЯ ПРАВОВОГО РЕЖИМУ ОБ'ЄКТІВ НЕМАТЕРІАЛЬНОЇ КУЛЬТУРНОЇ СПАДЩИНИ..... **152**

Гарієвська М.Б. МИРОВА УГОДА ЯК СПОСІБ ПРИМИРЕННЯ СТОРІН У ЦИВІЛЬНОМУ СУДОЧИНСТВІ: ПОРІВНЯЛЬНО-ПРАВОВИЙ АСПЕКТ..... **158**

Герц А.А. ПІДПРИЄМСТВО ЯК ЄДИНИЙ МАЙНОВИЙ КОМПЛЕКС В ІПОТЕЧНОМУ ПРАВОВІДНОШЕННІ..... **163**

Головач А.Й. ВИНЯТКИ З ПРИНЦИПУ «SERVI RES SUNT» В ПРАВІ СТАРОДАВНЬОГО РИМУ..... **169**

Гудима-Підвербецька М.М., Гудима М.М. ЗАХИСТ ПРАВ СПОЖИВАЧІВ У ДОГОВОРАХ ПРО НАДАННЯ ТУРИСТИЧНИХ ПОСЛУГ З ІНОЗЕМНИМ ЕЛЕМЕНТОМ (В КОНТЕКСТІ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ)..... **174**

Жукевич І.В. СУДОВИЙ КОНТРОЛЬ ЗА ВИКОНАННЯМ РІШЕНЬ У НЕМАЙНОВИХ СПРАВАХ ЦИВІЛЬНОГО СУДОЧИНСТВА УКРАЇНИ..... **183**

Кройтор В.А. НАКАЗНЕ ПРОВАДЖЕННЯ ЯК ОКРЕМИЙ ВИД СПРОЩЕНОГО ПРОВАДЖЕННЯ В ЦИВІЛЬНОМУ СУДОЧИНСТВІ УКРАЇНИ..... **189**

Лісовий С.А. МАЙНОВИЙ РЕЖИМ ПОДРУЖЖЯ ТА ПОДІЛ СПІЛЬНОГО МАЙНА: ПОРІВНЯЛЬНО-ПРАВОВИЙ АНАЛІЗ..... **195**

Мележик Ю. ВРЕГУЛЮВАННЯ СПОРУ ЗА УЧАСТЮ СУДДІ, МЕДІАЦІЯ, МИРОВА УГОДА, ВРЕГУЛЮВАННЯ СПОРУ В ТРЕТЕЙСЬКОМУ СУДІ ЯК ЗАХОДИ АЛЬТЕРНАТИВНОГО ВИРІШЕННЯ СПОРІВ..... **200**

Міщук І.В., Киричук Б.С. СТАНОВЛЕННЯ ТА РОЗВИТОК МІЖНАРОДНИХ СТАНДАРТІВ ЗАХИСТУ ПРАВ ДИТИНИ В УМОВАХ ЗБРОЙНОГО КОНФЛІКТУ..... **205**

Парасюк М.В. ВПЛИВ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ НА ПРИНЦИП РІВНОПРАВНОСТІ ТА ЗМАГАЛЬНОСТІ СТОРІН У ЦИВІЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ..... **211**

Печерова Н.Г. ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕДАЧІ (ВІДЧУЖЕННЯ) МАЙНОВИХ ПРАВ НА ПУБЛІЧНЕ СПОВІЩЕННЯ НЕЗАФІКСОВАНОГО ВИКОНАННЯ (ПРЯМИЙ ЕФІР) ЗА ДОГОВОРОМ ПРО ПЕРЕДАННЯ (ВІДЧУЖЕННЯ) МАЙНОВИХ ПРАВ ЗА ЗАКОНОДАВСТВОМ УКРАЇНИ..... **217**

Поперечна Г.М., Поперечний Ю.Ю. СУМІЖНІ ПРАВА ВИКОНАВЦІВ НА ЦИФРОВИЙ КОНТЕНТ: ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ..... **226**

Рущак І.В. АНТИПУБЛІЧНИЙ ПРАВОЧИН: ОКРЕМІ ЗАСАДИ..... **232**

Федорук Н.С. ПРОФЕСІЙНІ СТАНДАРТИ ДІЯЛЬНОСТІ ЮРИСТА В МІЖНАРОДНІЙ КОМЕРЦІЙНІЙ МЕДІАЦІЇ: ВІД ЗМАГАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ ДО ПОСЕРЕДНИЦТВА..... **239**

Чорна Ж.Л. РЕЄСТРАЦІЯ ШЛЮБУ ФІЗИЧНОЇ ОСОБИ, ЯКА НЕ ДОСЯГЛА ПОВНОЛІТТЯ, ЯК ПІДСТАВА НАБУТТЯ ПОВНОЇ ЦИВІЛЬНОЇ ДІЄЗДАТНОСТІ.....**243**

РОЗДІЛ IV. ГОСПОДАРСЬКЕ ПРАВО, ГОСПОДАРСЬКО-ПРОЦЕСУАЛЬНЕ ПРАВО

Дорошенко Л.М. ВИКЛЮЧЕННЯ УЧАСНИКА З ЮРИДИЧНОЇ ОСОБИ КОРПОРАТИВНОГО ТИПУ ЯК САНКЦІЯ У КОРПОРАТИВНОМУ ПРАВІ.....**249**

Єфімов О.М., Брожко Н.І. ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ЗДІЙСНЕННЯ КОНЦЕНТРАЦІЇ ШЛЯХОМ ОДЕРЖАННЯ В ОРЕНДУ АКТИВІВ У ВИГЛЯДІ ЄДИНОГО МАЙНОВОГО КОМПЛЕКСУ.....**255**

Костюченко Я.М. ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СОЮЗ ЯК КЛЮЧОВИЙ ПАРТНЕР УКРАЇНИ У ФОРМУВАННІ НОВОЇ МОДЕЛІ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ.....**261**

Марченко О.В. ОСОБЛИВОСТІ ПРИПИНЕННЯ ЮРИДИЧНИХ ОСІБ У КОНТЕКСТІ РЕФОРМИ ПРАВОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УКРАЇНІ.....**267**

Піддубна В. ПОНЯТТЯ ЮРИДИЧНОЇ ОСОБИ ПУБЛІЧНОГО ПРАВА В ДОКТРИНІ І ЗАКОНОДАВСТВІ ГРУЗІЇ ТА УКРАЇНИ.....**272**

Серт О.В. ЩОДО ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ВИКОНАВЧИХ ТА НЕВИКОНАВЧИХ ЧЛЕНІВ РАДИ ДИРЕКТОРІВ.....**278**

Скібяк О.С. ПРОБЛЕМИ ВИЗНАЧЕННЯ СУБ'ЄКТІВ ВЧИНЕННЯ ПРАВОЧИНІВ ІЗ ЗАІНТЕРЕСОВАНІСТЮ.....**287**

Сошников А.О. РОЛЬ ОРГАНІВ ВЛАДИ У РОЗВИТКУ СОЦІАЛЬНО ВІДПОВІДАЛЬНОГО ГОСПОДАРЮВАННЯ: ОЦІНКА ПОТОЧНОГО СТАНУ ТА НОВІ ПІДХОДИ.....**292**

Ярмоленко О.С. ОСОБЛИВОСТІ ВІДКРИТТЯ ПРОВАДЖЕННЯ У СПРАВІ ПРО БАНКРУТСТВО ЗА ІНІЦІАТИВОЮ КРЕДИТОРА В ЗАРУБІЖНИХ КРАЇНАХ.....**304**

РОЗДІЛ V. ТРУДОВЕ ПРАВО; ПРАВО СОЦІАЛЬНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Анатійчук В.В. ПРАВО НА СПРАВЕДЛИВІ УМОВИ ПРАЦІ ТА СОЦІАЛЬНИЙ ЗАХИСТ ПРАЦІВНИКІВ ЦИФРОВИХ ПЛАТФОРМ ПРАЦІ ЧЕРЕЗ ПРИЗМУ МІЖНАРОДНИХ ПРАВОВИХ СТАНДАРТІВ.....**310**

Лета А.В., Савка К.М., Бєлова М.В. ОСОБЛИВОСТІ ТРУДОВИХ ВІДНОСИН У GIG ECONOMY: СУЧАСНІ ВИКЛИКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ.....**317**

Луценко О.Є. КОМПАРАТИВІСЬКЕ ДОСЛІДЖЕННЯ ВИЗНАННЯ НЕДІЙСНОСТІ ТРУДОВОГО ДОГОВОРУ ТА ЙОГО УМОВ У В'ЄТНАМІ ТА КАНАДІ.....**322**

Пилипенко П.Д., Синчук С.М. ДО ПИТАННЯ ЮРИДИЧНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ НАДАВАЧІВ СОЦІАЛЬНИХ ПОСЛУГ ЗА ЗАКОНОДАВСТВОМ УКРАЇНИ.....**328**

Шлапко Т.В., Зінченко Г.С., Спіріна А.Є. КОМПАРАТИВНИЙ АНАЛІЗ ДОСВІДУ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ СОЦІАЛЬНОГО ЗАХИСТУ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ СПОЛУЧЕНОГО КОРОЛІВСТВА ВЕЛИКОЇ БРИТАНІЇ ТА ПІВНІЧНОЇ ІРЛАНДІЇ Й УКРАЇНИ.....**334**

Яворська Н.О. ПОНЯТТЯ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ РЕАЛІЗАЦІЇ СОЦІАЛЬНОЇ ФУНКЦІЇ ДЕРЖАВИ.....**342**

РОЗДІЛ VI. ЗЕМЕЛЬНЕ ПРАВО; АГРАРНЕ ПРАВО; ЕКОЛОГІЧНЕ ПРАВО; ПРИРОДОРЕСУРСНЕ ПРАВО

Духневич А.В., Карпінська Н.В. ЕКОЛОГІЧНІ НАСЛІДКИ ВІЙНИ: ОЦІНКА ВПЛИВУ ВІДХОДІВ НА НАВКОЛИШНЄ СЕРЕДОВИЩЕ.....**347**

Ігнатенко І.В., Лейба Л.В. ПРАВОВІ ПИТАННЯ ЕКОЛОГІЗАЦІЇ У ПРОСТОРОВОМУ ПЛАНУВАННІ.....**353**

Кондратюк Т.М. ВИДІЛЕННЯ ЗЕМЕЛЬ ПІД ПОЛІГОНИ ВІДХОДІВ:
ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ.....**358**

Лісова Т.В. ПРАВО ЗЕМЕЛЬНОГО СЕРВІТУТУ:
АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ..... **363**

Новак Т.С., Єрмоленко В.М. ОКРЕМІ АСПЕКТИ ПРАВОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
УПРАВЛІННЯ ВІДХОДАМИ, ЩО УТВОРИЛИСЯ ЧЕРЕЗ ПОШКОДЖЕННЯ (РУЙНУВАННЯ) БУДІВЕЛЬ
ТА СПОРУД ВНАСЛІДОК БОЙОВИХ ДІЙ.....**368**

Осадча А.О. ТОЧНЕ ЗЕМЛЕРОБСТВО ЯК АГРАРНО-ПРАВОВА КАТЕГОРІЯ:
ҐЕНЕЗА РОЗВИТКУ І ПРАВОВІ ПРОБЛЕМИ ВИЗНАЧЕННЯ В УКРАЇНІ ТА СВІТІ..... **373**

Світличний О.П. ПРАВОВІ МЕХАНІЗМИ ПОДОЛАННЯ ЕКОЛОГІЧНИХ НАСЛІДКІВ
ВІЙСЬКОВОЇ АГРЕСІЇ РОСІЙСЬКОЇ ФЕДЕРАЦІЇ ПРОТИ УКРАЇНИ..... **379**

**РОЗДІЛ VII. АДМІНІСТРАТИВНЕ ПРАВО І ПРОЦЕС;
ФІНАНСОВЕ ПРАВО; ІНФОРМАЦІЙНЕ ПРАВО**

Атаманчук Н.І. МИТНІ ОРГАНИ ЯК СУБ'ЄКТИ АДМІНІСТРУВАННЯ МИТНИХ ПЛАТЕЖІВ:
СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШОГО РЕФОРМУВАННЯ.....**384**

Бабич Є.Ю., Зубко В.В. РОЛЬ ДЕРЖАВНОГО ФІНАНСУВАННЯ
У ПРАВОВОМУ ЗАБЕЗПЕЧЕННІ ЗЕЛЕНОЇ ЕКОНОМІКИ..... **390**

Баран А.В. ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ ПРАВОВОГО СТАТУСУ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ
В ДЕРЖАВАХ-ЧЛЕНАХ ЄС ТА УКРАЇНІ.....**394**

Білокінь Д.С., Костенко В.І. ФІНАНСОВО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ОБОРОННИХ ЗАКУПІВЕЛЬ.....**399**

Болдарь Г.Є. ЕВОЛЮЦІЯ ТА ПИТАННЯ ВДОСКОНАЛЕННЯ ЗАКОНОДАВСТВА УКРАЇНИ
З ФІЗИЧНОЇ ТЕРАПІЇ ТА СОЦІАЛЬНОЇ РЕАБІЛІТАЦІЇ.....**405**

Бондаренко В.А., Горун Г.Р., Федишин О.М. УПРАВЛІННЯ ПУБЛІЧНИМИ КОМУНІКАЦІЯМИ
НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ.....**411**

Боровікова В.С. ПУБЛІЧНИЙ РЕЄСТР:
ПОНЯТТЯ, ПРАВОВА ПРИРОДА ТА ОСНОВНІ ВИДИ.....**418**

Борцевич П.С. СУЧАСНІ АСПЕКТИ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ФІНАНСОВОГО МОНІТОРИНГУ.....**423**

Вєліков С.Г. ДОСВІД КРАЇН ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ ЩОДО СУДОВОГО КОНТРОЛЮ
У СФЕРІ МІСТОБУДУВАННЯ: ВИКЛИКИ ДЛЯ УКРАЇНИ.....**427**

Вичавка В.І., Ляшук Р.М. ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ЗАВДАНЬ ТА ФУНКЦІЙ ШТАБУ
ПРИКОРДОННОГО ЗАГОНУ БРИГАДНОГО ТИПУ ДЕРЖАВНОЇ ПРИКОРДОННОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ..... **432**

Єфімов О.М., Брожко Н.І. ВИДІЛ ЯК ПРИКЛАД КОНФЛІКТУ У ПРАВІ.....**437**

Жмакін С.А. ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД УПРОВАДЖЕННЯ ІНСТИТУТУ ЕКОЛОГІЧНОГО ОМБУДСМЕНА:
ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ.....**443**

Кальник В.В. АДМІНІСТРАТИВНИЙ ПРОЦЕС У КОНТЕКСТІ ЄВРОПЕЙСЬКИХ СТАНДАРТІВ
ПРАВОСУДДЯ.....**449**

Колеснікова М.В., Скоблик М.О. АДМІНІСТРАТИВНИЙ ПРОЦЕС – УКРАЇНСЬКИЙ ДОСВІД.
ВИКЛИКИ, ТРАНСФОРМАЦІЯ Й ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ..... **455**

Комзюк В.Т., Шаповал Т.Б. ЩОДО ЗАХОДІВ РЕАГУВАННЯ НА ПРАВОПОРУШЕННЯ,
ВИЗНАЧЕНИХ КОДЕКСОМ УКРАЇНИ ПРО АДМІНІСТРАТИВНІ ПРАВОПОРУШЕННЯ,
ЯК ВИДІВ ПОЛІЦЕЙСЬКИХ ЗАХОДІВ.....**460**

Кохан О.І. АНАЛІЗ ПРОБЛЕМИ ЗАПОБІГАННЯ ТА ПРОТИДІЇ КОРУПЦІЇ У СОЦІАЛЬНІЙ СФЕРІ
В СУЧАСНІЙ ЮРИДИЧНІЙ НАУЦІ.....**465**

Кушнір І.П., Адамчук С.В. ПРОТИДІЯ ДЕЗІНФОРМАЦІЇ:
ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПРАВОВИЙ АСПЕКТ.....**470**

Лимар О.Л. ПРИНЦИПИ АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ
ДІЯЛЬНОСТІ ЗАСОБІВ МАСОВОЇ ІНФОРМАЦІЇ
В ІНТЕРЕСАХ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ..... **476**

Манжула А.А. РЕАЛІЗАЦІЯ ПРИНЦИПУ ЗАКОННОСТІ
У ПРИЗМІ СУДОВОГО ЗАХИСТУ ПРАВ ЛГБТ ОСІБ В УКРАЇНІ..... **482**

Ментух Н.Ф. ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ПРОТИДІЇ
МИТНІЙ ЗЛОЧИННОСТІ.....**487**

Музика-Стефанчук О.А., Губерська Н.Л., Савенкова В.Г. ПІДПРИЄМНИЦТВО У КОНТЕКСТІ
ПОДАТКОВИХ ПРАВОВІДНОСИН І СУДОВОЇ ПРАКТИКИ..... **494**

Пай І.І. МЕТОДОЛОГІЯ ДОСЛІДЖЕННЯ ЗАПОБІГАННЯ КОРУПЦІЙНИМ РИЗИКАМ
ПРИ ЗДІЙСНЕННІ МИТНИХ ПРОЦЕДУР..... **500**

Писаренко О.В. ТЕОРЕТИКО-ПРАВОВІ ТА ПРИКЛАДНІ АСПЕКТИ ЗАСТОСУВАННЯ
АДМІНІСТРАТИВНИХ ДОГОВОРІВ У СФЕРІ ОХОРОНИ КУЛЬТУРНОЇ СПАДЩИНИ
МІСЦЕВИМИ ОРГАНАМИ ПУБЛІЧНОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ.....**507**

Поляков О.П. СИСТЕМА УПРАВЛІННЯ НЕБАНКІВСЬКИХ НАДАВАЧІВ
ФІНАНСОВИХ ПЛАТІЖНИХ ПОСЛУГ:
ЗАПРОВАДЖЕННЯ ОРГАНІЗАЦІЙНИХ ЗАХОДІВ..... **512**

Саліхов О.О. АДМІНІСТРАТОР ПОСЛУГИ З УПРАВЛІННЯ ПОБУТОВИМИ ВІДХОДАМИ:
НОВЕЛА ЗАКОНУ УКРАЇНИ «ПРО УПРАВЛІННЯ ВІДХОДАМИ»..... **516**

Світличний О.П., Михальський Д.Ю. ПУБЛІЧНО-ПРАВОВА ОХОРОНА ПРАВ
ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ В УКРАЇНІ..... **524**

Туров В.Д. ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ЗАСТОСУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ
В АДМІНІСТРАТИВНОМУ СУДОЧИНСТВІ УКРАЇНИ.....**529**

Хохлова І.В., Малеш П.В. ВПРОВАДЖЕННЯ АНТИКОРУПЦІЙНИХ ДИСЦИПЛІН
ЯК ЧИННИК РОЗБУДОВИ ДОБРОЧЕСНОГО СЕРЕДОВИЩА.....**536**

Чарторийський К.С. ІСТОРІЯ СТАНОВЛЕННЯ КОНЦЕПЦІЇ КОНТРОЛЬОВАНОЇ ІНОЗЕМНОЇ
КОМПАНІЇ У МІЖНАРОДНОМУ ОПОДАТКУВАННІ.....**541**

Черкунов О.В. ПРАВОВІ ОСНОВИ СОЦІАЛЬНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПОСАДОВИХ ОСІБ
МИТНИХ ОРГАНІВ: ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ..... **547**

Шаренко М.С., Добрунова К.В. OPEN BANKING В УКРАЇНІ:
ПОТЕНЦІАЛ РОЗВИТКУ ТА ПЕРЕВАГИ ДЛЯ СПОЖИВАЧІВ.....**552**

Шаренко М.С., Пілат О.В., Сумцова С.О. ЗАПОБІГАННЯ ЛЕГАЛІЗАЦІЇ ДОХОДІВ,
ОТРИМАНИХ ЗЛОЧИННИМ ШЛЯХОМ, У КОНТЕКСТІ МІЖНАРОДНИХ СТАНДАРТІВ FATF..... **557**

Шевчук М.О. ДО ПИТАННЯ КОНСТИТУЦІЙНИХ ЗАСАД ІНФОРМАЦІЙНОЇ БЕЗПЕКИ ДЕРЖАВИ.....**563**

**РОЗДІЛ VIII. КРИМІНАЛЬНЕ ПРАВО ТА КРИМІНОЛОГІЯ;
КРИМІНАЛЬНО-ВИКОНАВЧЕ ПРАВО**

Андрушко А.В. КОНЦЕПЦІЯ ЗЛОЧИНУ ГЕНОЦИДУ РАФАЛА ЛЕМКІНА:
СТАНОВЛЕННЯ, ТРАНСФОРМАЦІЯ, СУЧАСНЕ ЗНАЧЕННЯ.....**569**

Бондарчук Д.С. ЗАГАЛЬНОТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ДОСЛІДЖЕННЯ ЗҐВАЛТУВАННЯ
ЯК ФОРМИ ЗЛОЧИНУ ПРОТИ ЛЮДЯНОСТІ.....**578**

Вознюк А.А., Гриньків О.О., Єрменчук О.П. СУРОГАТНЕ МАТЕРИНСТВО ТА ТОРГІВЛЯ
ЛЮДЬМИ: КРИТЕРІЇ ВІДМЕЖУВАННЯ ТА ПІДСТАВИ КРИМІНАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ.....**583**

Гришко В.І. ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД ЗАСТОСУВАННЯ МУЛЬТИДИСЦИПЛІНАРНОГО ПІДХОДУ В ЗАПОБІГАННІ ТА ПРОТИДІЇ ВИПАДКАМ ДОМАШНЬОГО НАСИЛЬСТВА..... **590**

Коба О.В. ВІЙСЬКОВІ ПРАВОПОРУШЕННЯ У КОНТЕКСТІ ЗМІСТУ ЗАГАЛЬНОЇ СИСТЕМИ ЗАПОБІГАННЯ ПРАВОПОРУШЕННЯМ І ЗЛОЧИННОСТІ..... **595**

Коломієць Н.В., Галушка Д.Ю. ВПЛИВ РІШЕННЯ ЄСПЛ «КАВЕРЗІН ПРОТИ УКРАЇНИ» НА ПОСИЛЕННЯ КРИМІНАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ЗА КАТУВАННЯ..... **603**

Крикливець Д.Є. ПРИЗНАЧЕННЯ ПОКАРАННЯ ЗА ПРАВИЛАМИ СТАТТІ 69^2 КК УКРАЇНИ: ХАРАКТЕРИСТИКА ПРАВИЛ ТА ПИТАННЯ ПЕНАЛІЗАЦІЇ..... **608**

Лемак О.В. СОЦІАЛЬНА ДЕРЖАВА: СУТНІСНЕ, БЕЗПЕКОВО-ПРАВОВЕ ТА КРИМІНОЛОГІЧНЕ ЗНАЧЕННЯ..... **615**

Нікіфорова Т.І. КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВА ОХОРОНА РІВНОПРАВНОСТІ ГРОМАДЯН: МЕЖІ КРИМІНАЛІЗАЦІЇ..... **623**

Оленченко Н.Г. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ВИЗНАЧЕННЯ ОБ'ЄКТА КРИМІНАЛЬНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ ПРОТИ ВЛАСНОСТІ У СФЕРІ БУДІВНИЦТВА..... **629**

Парасюк Н.М. ПОЗБАВЛЕННЯ ДЕРЖАВНОЇ НАГОРОДИ УКРАЇНИ У СИСТЕМІ ПОКАРАНЬ..... **634**

Пилипенко Д.О., Пилипенко Є.О. ВИЗНАЧЕННЯ ІНШИХ ТЯЖКИХ НАСЛІДКІВ В ОСОБЛИВО КВАЛІФІКОВАНОМУ СКЛАДІ ЗАЛИШЕННЯ В НЕБЕЗПЕЦІ..... **640**

Піщенко Г.І., Лисенко А.О. СТАН, СТРУКТУРА ТА ТЕНДЕНЦІЇ КОРИСЛИВИХ ЗЛОЧИНІВ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ В УКРАЇНІ..... **645**

Романцова С.В. ПРИНЦИПИ СУСПІЛЬНОГО ВПЛИВУ ЯК ОСНОВНОГО ЗАСОБУ ВИПРАВЛЕННЯ ЗАСУДЖЕНИХ..... **651**

Сперкач Н.А., Кибиш І.В. КРИМІНОЛОГІЧНІ ЗАХОДИ ЗАПОБІГАННЯ КРИМІНАЛЬНИМ ПРАВОПОРУШЕННЯМ У СФЕРІ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ТА ШЛЯХИ ЇХ ВДОСКОНАЛЕННЯ..... **658**

Топчій В.В., Бодунова О.М. ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КІБЕРБЕЗПЕКИ В УКРАЇНІ..... **664**

Устінова О., Медвідь Л.П. БОЙОВИЙ ІМУНІТЕТ: ЗМІНИ ДО ЗАКОНОДАВСТВА УКРАЇНИ..... **670**

Чекмарьова І.М., Резніченко Г.С. ПОРУШЕННЯ НЕДОТОРКАННОСТІ ЖИТЛА: ПРОБЛЕМИ КВАЛІФІКАЦІЇ..... **676**

Чехунов М.В. ЗАГАЛЬНОСОЦІАЛЬНЕ ЗАПОБІГАННЯ ПІДКУПУ В ДІЯЛЬНОСТІ ЮРИДИЧНИХ ОСІБ ПРИВАТНОГО ПРАВА..... **681**

Шуп'яна М.Ю. КОРУПЦІЙНА ЗЛОЧИННІСТЬ: ОСНОВНІ АСПЕКТИ ЇЇ КРИМІНОЛОГІЧНОЇ ХАРАКТЕРИСТИКИ..... **686**

РОЗДІЛ ІХ. КРИМІНАЛЬНИЙ ПРОЦЕС ТА КРИМІНАЛІСТИКА; СУДОВА ЕКСПЕРТИЗА; ОПЕРАТИВНО-РОЗШУКОВА ДІЯЛЬНІСТЬ

Андрух В.В. ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ НОРМАТИВНОЇ РЕГЛАМЕНТАЦІЇ ОСКАРЖЕННЯ ДІЙ ЧИ БЕЗДІЯЛЬНОСТІ СТОРОНИ ОБВИНУВАЧЕННЯ У ДОСУДОВОМУ КРИМІНАЛЬНОМУ ПРОВАДЖЕННІ.... **691**

Барабанова Д.А. ПРОБЛЕМИ РЕАЛІЗАЦІЇ ПРАВА ПІДОЗРЮВАНОГО (ОБВИНУВАЧЕНОГО) НА ПОДАННЯ ДОКАЗІВ..... **697**

Волобуєв А.Ф., Смоков С.М. ПРОЦЕСУАЛЬНІ СТРОКИ У КРИМІНАЛЬНОМУ ПРОВАДЖЕННІ: ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ..... **702**

Завтур В.А. ВИКОРИСТАННЯ ПОКАЗАНЬ З ЧУЖИХ СЛІВ В ДОКАЗУВАННІ ФАКТІВ ДОМАШНЬОГО ТА СЕКСУАЛЬНОГО НАСИЛЬСТВА У КРИМІНАЛЬНОМУ ПРОВАДЖЕННІ: ОКРЕМІ ПИТАННЯ НОРМАТИВНОЇ РЕГЛАМЕНТАЦІЇ ТА ПРАВОЗАСТОСУВАННЯ..... **708**

Кікінчук В.В. НЕГЛАСНІ СЛІДЧІ (РОЗШУКОВІ) ДІЇ
ЯК ЗАСОБИ ДОКАЗУВАННЯ В КРИМІНАЛЬНОМУ ПРОВАДЖЕННІ.....**714**

Колот Н.М. ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОКУРОРОМ ЗАКОННОСТІ ПІД ЧАС ЗАКІНЧЕННЯ
ДОСУДОВОГО РОЗСЛІДУВАННЯ У ФОРМІ ЗВЕРНЕННЯ ДО СУДУ З КЛОПОТАННЯМ
ПРО ЗВІЛЬНЕННЯ ОСОБИ ВІД КРИМІНАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ..... **719**

Косохатько Б.С. СУБ'ЄКТИ РОЗСЛІДУВАННЯ ВОЄННИХ ЗЛОЧИНІВ ТА ЇХ МОЖЛИВОСТІ
В РАМКАХ КРИМІНАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ.....**725**

Крижевський А.В. ОСОБЛИВОСТІ ДОПИТУ УЧАСНИКІВ ОРГАНІЗОВАНИХ ЗЛОЧИННИХ
ОБ'ЄДНАНЬ, ПІДОЗРЮВАНИХ У ВЧИНЕННІ ШАХРАЙСТВ.....**731**

Нестерова І.А. ЩОДО ВИКОРИСТАННЯ МЕТОДУ ВЕРИФІКАЦІЇ В ПРОЦЕСІ РОЗСЛІДУВАННЯ
ТА РОЗКРИТТЯ КРИМІНАЛЬНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ.....**738**

Павлова Н.В., Вареник Д.С., Бингар Я.Ю. КРИМІНАЛІСТИЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА
ЗЛОЧИНІВ У СФЕРІ ЕКОНОМІКИ..... **743**

Патрелюк Д.А. ШЛЯХИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ КРИМІНАЛЬНОГО ПЕРЕСЛІДУВАННЯ.....**749**

Столітній А.В. УДОСКОНАЛЕННЯ ПОРЯДКУ ОБЛІКУ ЗЛОЧИНІВ,
ПОВ'ЯЗАНИХ ІЗ ПОРУШЕННЯМ ЗАКОНІВ ТА ЗВИЧАЇВ ВІЙНИ.....**758**

Чечерський В.І., Вишневський С.А. ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ОРГАНІЗАЦІЇ
ОПЕРАТИВНО-РОЗШУКОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В ЕКОЛОГІЧНІЙ СФЕРІ.....**766**

РОЗДІЛ Х. СУДОУСТРІЙ; ПРОКУРАТУРА ТА АДВОКАТУРА

Білокінь Р.М. НОТАРІАЛЬНА ДІЯЛЬНІСТЬ ЯК РІЗНОВИД ПРАВООХОРОННОЇ ДІЯЛЬНОСТІ.....**771**

Борщенко В.В. ЩОДО ВПЛИВУ ПРАВНИЧОГО ПИСЬМА НА ФОРМУВАННЯ НАВИЧОК
СУЧАСНОГО ПРАВНИКА..... **777**

Гуменюк В.В. ЕТАПИ ІСТОРИЧНОГО РОЗВИТКУ НОТАРІАТУ В ЕПОХУ ЦИФРОВІЗАЦІЇ.....**782**

Єна І.В. ОСОБЛИВОСТІ ТА ВИКЛИКИ АДВОКАТСЬКОЇ КОМУНІКАЦІЇ
В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ В УКРАЇНІ.....**789**

Заборовський В.В. ЩОДО НЕОБХІДНОСТІ ПРИЙНЯТТЯ СТАНДАРТУ
ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ УКРАЇНСЬКОГО АДВОКАТА.....**794**

Фідря Ю.О. ДІЯЛЬНІСТЬ ОРГАНІВ ПРОКУРАТУРИ У СФЕРІ ОХОРОНИ ДОВКІЛЛЯ
В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ (КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВИЙ ВИМІР).....**800**

Фоменко А.Є. ПРАВОЗАСТОСУВАННЯ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ:
ВИКЛИКИ ДЛЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПРАВОВОЇ СИСТЕМИ.....**807**

РОЗДІЛ XI. МІЖНАРОДНЕ ПРАВО

Агафонова Ю.П., Котляренко О.П. СТАН ВІЙНИ:
ПИТАННЯ ПРАВОВИХ НАСЛІДКІВ В КОНТЕКСТІ ЗБРОЙНОЇ АГРЕСІЇ РОСІЙСЬКОЇ ФЕДЕРАЦІЇ.....**813**

Бєлова М.В., Бєлов Д.М., Рущак І.В. ШТУЧНИЙ ІНТЕЛЕКТ У ДОСУДОВОМУ РОЗСЛІДУВАННІ
КРИМІНАЛЬНИХ СПРАВ: ОКРЕМІ ПИТАННЯ МІЖНАРОДНОЇ ПРАКТИКИ..... **818**

Бєседін І. ГУМАНІТАРНА ДОПОМОГА ООН ТА ГУМАНІТАРНІ ФОНДИ У СВІТІ.....**825**

Бортник Н.П., Ковалів М.В., Єсімов С.С. ДІЯЛЬНІСТЬ ООН У БОРОТЬБІ З МІЖНАРОДНИМ ТЕРОРИЗМОМ... **831**

Васильєв О.С. АДАПТАЦІЯ МІЖНАРОДНОГО ГУМАНІТАРНОГО ПРАВА ДО ВИКЛИКІВ ГІБРИДНОЇ
ВІЙНИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ: НА ПРИКЛАДІ РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКОЇ ВІЙНИ.....**837**

Веремчук В.С. РОЛЬ МІЖНАРОДНИХ ОРГАНІЗАЦІЙ У РОЗРОБЦІ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ
ІНСТИТУТУ АВТОНОМНИХ СУДЕН.....**843**

Воронятніков О.О. ДІЯЛЬНІСТЬ МІЖНАРОДНИХ УСТАНОВ ТА ОРГАНІЗАЦІЙ У БОРОТЬБІ ЗІ ЗЛОЧИННІСТЮ.....**848**

Гомонай В.В. ПРАВОВИЙ РЕЖИМ ПЕРЕБУВАННЯ В ЄС ГРОМАДЯН УКРАЇНИ.....**854**

Гриб А.М. ЗАХИСТ ПРАВ ЛЮДИНИ У ЄВРОПЕЙСЬКОМУ СОЮЗІ: ЗАГАЛЬНІ ЗАСАДИ..... **859**

Ігнатенко Є.О. ПРАВОВІ ПОЗИЦІЇ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СУДУ З ПРАВ ЛЮДИНИ ЯК ДЖЕРЕЛО ПРАВА В УКРАЇНІ.....**866**

Качурінер В.Л. РОЛЬ МІЖНАРОДНОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ ПРАЦІ У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ ПРАВА НА СВОБОДУ МИРНИХ ЗІБРАНЬ ТА ОБ'ЄДНАНЬ.....**871**

Корж П.В. РОЛЬ ООН У ФОРМУВАННІ МІЖНАРОДНО-ПРАВОВОГО РЕЖИМУ КОСМІЧНОГО ПРОСТОРУ.... **876**

Лихвар В.В. МІЖНАРОДНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ЗАСТОСУВАННЯ СУБСТИТУЦІЇ (РІЗНОВИД РЕСТИТУЦІЇ) ЯК ФОРМИ МАТЕРІАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ДЕРЖАВ..... **881**

Царенко О.М., Цапюк Р.В. СУЧАСНІ ЗБРОЙНІ КОНФЛІКТИ: ДОТРИМАННЯ НОРМ МІЖНАРОДНОГО ГУМАНІТАРНОГО ПРАВА.....**887**

РОЗДІЛ XII. ФІЛОСОФІЯ ПРАВА

Бедрій М.М. СПІВВІДНОШЕННЯ ТЕОРІЇ ТА КОНЦЕПЦІЇ ЯК ЕЛЕМЕНТІВ ЮРИДИЧНОЇ НАУКИ.....**892**

Ванджурак Р.В. ЛОГІКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ РОЗСУДУ СУБ'ЄКТІВ ПРАВОЗАСТОСУВАННЯ..... **897**

Мельничук Ю.І. ОСОБЛИВОСТІ ПІЗНАННЯ ПРАВОВОЇ ІСТИНИ.....**907**

Наливайко Л.Р. ДИСКУСІЙНІ ПИТАННЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАВ І СВОБОД ЛГБТ ОСІБ В УКРАЇНІ.....**912**

Турчиняк Я.І. ВПЛИВ ПРАВОВОГО ВИХОВАННЯ НА ПРАВОСВІДОМІСТЬ ОСОБИ.....**916**

РОЗДІЛ XIII. АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ СУЧАСНОЇ ПРАВОВОЇ НАУКИ

Барабаш О.О. ПРАВО НА МЕДИЧНУ ДОПОМОГУ ТА ОХОРОНУ ЗДОРОВ'Я У СФЕРІ РЕПРОДУКТИВНИХ ТЕХНОЛОГІЙ: ШТУЧНИЙ ІНТЕЛЕКТ ТА ШТУЧНА РЕПРОДУКЦІЯ..... **921**

Бєлов Д.М., Бєлова М.В. ДОБРОЧЕСНІСТЬ ТА ПРАВОВА ІДЕОЛОГІЯ: ПИТАННЯ СПІВВІДНОШЕННЯ..... **928**

Білоус О.В. ОСОБЛИВОСТІ ТЛУМАЧЕННЯ ОЦІНОЧНИХ ПОНЯТЬ АДМІНІСТРАТИВНОГО СУДОЧИНСТВА: АНАЛІЗ ДОКТРИНАЛЬНИХ ПІДХОДІВ..... **933**

Гецко В.В. ПРАВО ЗАКОНОДАВЧОЇ ІНІЦІАТИВИ У ГЛАВИ ДЕРЖАВИ: ДОСВІД ФРАНЦІЇ.....**938**

Касинець С.І. ЕКОНОМІЧНА СИСТЕМА ЯК СКЛАДОВА КОНСТИТУЦІЙНОГО ЛАДУ ДЕРЖАВИ: ТЕОРЕТИКО-ПРАВОВИЙ АНАЛІЗ..... **944**

Ковальова М.В. ТЛУМАЧЕННЯ МІЖНАРОДНИХ ДОГОВОРІВ: ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ТА ПРАКТИЧНІ ВИКЛИКИ.....**949**

Онисковець М.Ю. ДЖЕРЕЛА ТА АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВІ ЗАСОБИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЗАКОННОСТІ У СФЕРІ МІСТОБУДІВНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УКРАЇНІ.....**955**

Фетько Ю.І. ПРАВОВІ ЗАСАДИ СТАНОВЛЕННЯ ТА РОЗВИТКУ ТРАНСКОРДОННОГО ТА РЕГІОНАЛЬНОГО СПІВРОБІТНИЦТВА МІЖ УКРАЇНОЮ ТА ЄВРОПЕЙСЬКИМ СОЮЗОМ..... **959**

Швидка Т.І., Лозова А.А. СПЕЦІАЛЬНИЙ ПРАВОВИЙ РЕЖИМ ОБОРОННИХ ЗАКУПІВЕЛЬ: ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД ТА ПЕРСПЕКТИВИ МОДЕРНІЗАЦІЇ ВІТЧИЗНЯНОГО ЗАКОНОДАВСТВА....**963**

РОЗДІЛ XIV. РЕЦЕНЗІЇ

Бєлов Д.М. ПРОБЛЕМИ РЕАЛІЗАЦІЇ ЦІЛЕЙ СТАЛОГО РОЗВИТКУ В АСПЕКТІ ЗМІЦНЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОГО ТА МІЖНАРОДНОГО ПРАВОПОРЯДКУ..... **968**

CONTENTS

SECTION I. THEORY AND HISTORY OF THE LAW AND THE STATE; HISTORY OF POLITICAL AND LEGAL DOCTRINES

Demianchuk Y.V., Novak Y.V., Dobrenka N.V. GENOCIDE OF THE XXI CENTURY: WAR OF THE MIDDLE AGES WITH MODERN MEANS..... **19**

Zabzaliuk D.E. THE PLACE OF THE CONTRACT IN THE MECHANISM OF REGULATION OF ECONOMIC LEGAL RELATIONS: A COMPARATIVIST DIMENSION..... **24**

Zakharchyn N.G. LEGAL CUSTOM IN CIVIL LAW OF THE SECOND POLISH REPUBLIC..... **31**

Kopcha V.V. LEGAL POLICE FUNCTIONS IN THE DIRECTION OF THE COUNCIL OF EUROPE AND OSCE..... **36**

Madalyts V.V. THE SOCIAL FUNCTION OF THE STATE AND HUMAN RIGHTS: PROTECTION MECHANISMS UNDER MARTIAL LAW..... **41**

Pankratova V.O. ELECTRONIC CONSULTATIONS AS A MEANS OF INVOLVING CITIZENS IN DECISION-MAKING..... **48**

Petsa D.D., Rosokha Ya.M. DEVIANT BEHAVIOR UNDER THE CONDITIONS OF MARTIAL LAW: FACTORS, CONSEQUENCES, MECHANISMS OF INFLUENCE..... **53**

Starynskyi M.V., Zavalna Zh.V. PARADIGMS IN LAW: THE REALITY OF MODERN LEGAL SCIENCE..... **58**

Starytska O.O. CORPORATE CULTURE OF A HIGHER EDUCATION INSTITUTION AS A FACTOR OF CONSUMER POLICY REALISATION..... **65**

Turchyn R. COLLABORATION IN THE CONDITIONS OF MARITAL STATE IN UKRAINE: CERTAIN PROBLEMS AND WAYS TO OVERCOME THEM..... **71**

SECTION II. CONSTITUTIONAL LAW; MUNICIPAL LAW

Bernaziuk, I.M. ARTIFICIAL INTELLIGENCE AS A NEW REALITY: POTENTIAL IMPACT ON CONSTITUTIONAL AND LEGAL REGULATION IN UKRAINE..... **76**

Honcharuk V.L., Zlakoman I.L., Babkova T.V. THE ROLE OF JUDICIAL REFORM IN BUILDING THE RULE OF LAW IN UKRAINE..... **83**

Denysenko K.V., Yurchenko L.S. THE CURRENT STATE OF PUBLIC OVERSIGHT OVER THE ACTIVITIES OF LAW ENFORCEMENT AGENCIES IN UKRAINE..... **89**

Zinchenko O.V. HUMAN RIGHTS IN THE CONSTITUTIONS OF ARAB ABSOLUTE MONARCHIES..... **95**

Kovach Ya.V. TECHNICO-LEGAL ASPECTS OF THE ADOPTION AND IMPLEMENTATION OF LOCAL NORMATIVE-LEGAL ACTS OF LOCAL SELF-GOVERNMENT..... **103**

Lysenko I.V., Kuzmenko O.V., Gariaieva G.M. LEGAL REGULATION OF ACADEMIC INTEGRITY IN UKRAINE: EVOLUTION AND PROSPECTS..... **108**

Noniak M.V. ON THE QUESTION OF DEFINING THE SUBJECTS OF THE RIGHT TO PEACE..... **113**

Shatilo V.A. THE PLACE AND ROLE OF INTERNATIONAL ORGANIZATIONS IN THE LAW-MAKING ACTIVITIES OF UKRAINE..... **118**

SECTION III. CIVIL LAW AND CIVIL PROCEEDINGS; FAMILY LAW; PRIVATE INTERNATIONAL LAW

Avtorgov A.M. FEATURES OF FORCED EXECUTION OF AGRARIAN NOTES..... **123**

Blaha L.M. BLOOD DONATION: LEGAL STATUS OF THE DONOR AND GUARANTEES OF PROTECTION OF HIS RIGHTS..... **129**

Blazhenko T. THE CONCEPT AND ROLE OF AN INDEPENDENT DIRECTOR (INDEPENDENT NON-EXECUTIVE DIRECTOR) IN CORPORATE GOVERNANCE..... **135**

Boldyreva V.M., Merkun A.A. REFORMING THE LEGISLATION ON ADOPTION IN UKRAINE IN THE CONTEXT OF MILITARY REALITIES..... **140**

Buletsa S.B. COMPENSATION FOR NON-PECUNIARY DAMAGE IN THE CASE OF PROTECTION OF PERSONAL NON-PROPERTY RIGHTS IN THE CONTEXT OF DIGITALIZATION..... **144**

Galandarova E. ISSUES OF THE LEGAL REGIME OF INTANGIBLE CULTURAL HERITAGE OBJECTS..... **152**

Hariievska M.B. PEACE AGREEMENT AS A METHOD OF RECONCILIATION OF PARTIES IN CIVIL PROCEEDINGS: COMPARATIVE LEGAL ASPECT..... **158**

Herts A.A. THE ENTERPRISE AS A SINGLE PROPERTY COMPLEX IN THE MORTGAGE LEGAL RELATIONSHIP..... **163**

Golovach A.Y. EXCEPTIONS TO THE PRINCIPLE OF "SERVI RES SUNT" IN ANCIENT ROMAN LAW..... **169**

Hudyma-Pidverbecka M.M., Hudyma M.M. CONSUMER RIGHTS PROTECTION IN CONTRACTS FOR PROVIDING TOURISM SERVICES WITH A FOREIGN ELEMENT (IN THE CONTEXT OF THE EUROPEAN UNION)..... **174**

Zhukevych I.V. THE JUDICIAL CONTROL OVER THE EXECUTION OF DECISIONS IN NON-PROPERTY CASES OF CIVIL PROCEEDINGS IN UKRAINE..... **183**

Kroitor V.A. WRIT PROCEEDINGS AS A SEPARATE TYPE OF SUMMARY PROCEEDINGS IN CIVIL JUDICIARY OF UKRAINE..... **189**

Lisovyi S.A. MARRIAGE PROPERTY REGIME AND DIVISION OF COMMON PROPERTY: COMPARATIVE LEGAL ANALYSIS..... **195**

Melezhik Y. DISPUTE RESOLUTION WITH THE PARTICIPATION OF A JUDGE, MEDIATION, AMICABLE AGREEMENT, DISPUTE RESOLUTION IN AN ARBITRATION COURT AS MEASURES OF ALTERNATIVE DISPUTE RESOLUTION..... **200**

Mishchuk I.V., Kyrychuk B.S. ESTABLISHMENT AND DEVELOPMENT OF INTERNATIONAL STANDARDS FOR THE PROTECTION OF CHILDREN'S RIGHTS IN ARMED CONFLICT..... **205**

Parasyuk M.V. THE IMPACT OF ARTIFICIAL INTELLIGENCE ON THE PRINCIPLE OF EQUALITY AND ADVERSARIAL NATURE OF THE PARTIES IN CIVIL PROCEEDINGS..... **211**

Pecherova N.H. FEATURES OF THE TRANSFER (ALIENATION) OF PROPERTY RIGHTS FOR PUBLIC ANNOUNCEMENT OF AN UNFIXED PERFORMANCE (LIVE BROADCAST) UNDER A CONTRACT ON THE TRANSFER (ALIENATION) OF PROPERTY RIGHTS UNDER THE LEGISLATION OF UKRAINE..... **217**

Poperechna H.M., Poperechnyi Y.Y. RELATED RIGHTS OF PERFORMERS TO DIGITAL CONTENT: PROBLEMATIC ISSUES..... **226**

Rushchak I.V. ANTI-PUBLIC TRANSACTION: SEPARATE PRINCIPLES..... **232**

Fedoruk N.S. PROFESSIONAL STANDARDS OF LAWYER'S ACTIVITY IN INTERNATIONAL COMMERCIAL MEDIATION: FROM ADVERSARIAL PROCESS TO FACILITATION..... **239**

Chorna Zh.L. REGISTRATION OF MARRIAGE OF AN INDIVIDUAL WHO HAS NOT REACHED THE AGE OF MAJORITY AS A BASIS FOR ACQUIRING FULL CIVIL CAPACITY..... **243**

SECTION IV. ECONOMIC LAW, ECONOMIC PROCEDURAL LAW

Doroshenko L.N. EXPULSION OF A PARTICIPANT FROM A CORPORATE LEGAL ENTITY AS A SANCTION IN CORPORATE LAW..... **249**

Yefimov O.M., Brozhko N.I. PROBLEMATIC ISSUES OF CONCENTRATION BY LEASING ASSETS IN THE FORM OF A SINGLE PROPERTY COMPLEX..... **255**

Kostyuchenko Ya.M. THE EUROPEAN UNION AS A KEY PARTNER OF UKRAINE IN FORMING A NEW MODEL OF ECONOMIC SECURITY..... **261**

Marchenko O.V. SPECIFICS OF LEGAL ENTITIES' DISSOLUTION IN THE CONTEXT OF LEGAL SUPPORT FOR THE REFORM OF ECONOMIC ACTIVITY IN UKRAINE..... **267**

Piddubna V. THE CONCEPT OF A LEGAL PERSON OF PUBLIC LAW IN THE DOCTRINE AND LEGISLATION OF GEORGIA AND UKRAINE..... **272**

Sert O.V. ABOUT THE LIABILITY OF EXECUTIVE AND NON-EXECUTIVE MEMBERS OF THE BOARD OF DIRECTORS..... **278**

Skibyak O.S. PROBLEMS OF DETERMINING THE SUBJECTS OF RELATED PARTY TRANSACTIONS..... **287**

Soshnykov A.O. THE ROLE OF PUBLIC AUTHORITIES IN THE DEVELOPMENT OF SOCIALLY RESPONSIBLE MANAGEMENT: ASSESSMENT OF THE CURRENT STATE AND NEW APPROACHES..... **292**

Iarmolenko O.S. PECULIARITIES OF OPENING BANKRUPTCY PROCEEDINGS AT THE INITIATIVE OF A CREDITOR IN FOREIGN COUNTRIES..... **304**

SECTION V. LABOUR LAW; SOCIAL SECURITY LAW

Anatiychuk V.V. THE RIGHT TO FAIR WORKING CONDITIONS AND SOCIAL PROTECTION FOR WORKERS OF DIGITAL LABOR PLATFORMS THROUGH THE PRISM OF INTERNATIONAL LEGAL STANDARDS..... **310**

Leta A.V., Savka K.M., Bielova M.V. FEATURES OF LABOUR RELATIONS IN THE GIG ECONOMY: CURRENT CHALLENGES AND PROSPECTS..... **317**

Lutsenko O. Yev. COMPARATIVE STUDY OF THE RECOGNITION OF THE INVALIDITY OF AN EMPLOYMENT AGREEMENT AND ITS TERMS IN VIETNAM AND CANADA..... **322**

Pylypenko P.D., Synchuk S.M. REGARDING THE ISSUE OF LEGAL LIABILITY OF SOCIAL SERVICE PROVIDERS UNDER THE LEGISLATION OF UKRAINE..... **328**

Shlapko T.V., Zinchenko H.S., Spirina A.Ye. COMPARATIVE ANALYSIS OF THE LEGAL REGULATION OF SOCIAL PROTECTION FOR SERVICE MEMBERS IN THE UNITED KINGDOM OF GREAT BRITAIN AND NORTHERN IRELAND AND UKRAINE..... **334**

Yavorska N.O. THE CONCEPT OF LEGAL REGULATION OF THE IMPLEMENTATION OF THE SOCIAL FUNCTION OF THE STATE..... **342**

SECTION VI. LAND LAW; AGRARIAN LAW; ENVIRONMENTAL LAW; NATURAL RESOURCES LAW

Dukhnevych A.V., Karpinska N.V. ENVIRONMENTAL CONSEQUENCES OF WAR: ASSESSMENT OF WASTE IMPACT ON THE ENVIRONMENT..... **347**

Ignatenko I.V., Leiba L.V. LEGAL ISSUES OF ECOLOGIZATION IN SPATIAL PLANNING..... **353**

Kondratiuk T.M. ALLOCATION OF LAND FOR LANDFILLS: LEGAL REGULATION..... **358**

Lisova T.V. THE LAW OF LAND EASEMENT:
CURRENT ISSUES..... **363**

Novak T.S., Ermolenko V.M. CERTAIN ASPECTS OF LEGAL SUPPORT FOR THE MANAGEMENT
OF WASTE GENERATED DUE TO DAMAGE (DESTRUCTION) OF BUILDINGS AND STRUCTURES
AS A RESULT OF HOSTILITIES..... **368**

Osadcha A.O. PRECISION FARMING AS AN AGRARIAN AND LEGAL CATEGORY:
GENESIS OF DEVELOPMENT AND LEGAL PROBLEMS OF DEFINITION IN UKRAINE
AND IN THE WORLD..... **373**

Svitlychnyy O.P. LEGAL MECHANISMS FOR OVERCOMING THE ENVIRONMENTAL CONSEQUENCES
OF THE RUSSIAN FEDERATION'S MILITARY AGGRESSION AGAINST UKRAINE..... **379**

**SECTION VII. ADMINISTRATIVE LAW AND PROCEDURE;
FINANCIAL LAW; INFORMATION LAW**

Atamanchuk N.I. CUSTOMS AUTHORITIES AS SUBJECTS
OF CUSTOMS PAYMENTS ADMINISTRATION:
CURRENT STATE AND PROSPECTS FOR FURTHER REFORM..... **384**

Babych E.Y., Zubko V.V. THE ROLE OF PUBLIC FUNDING IN THE LEGAL SUPPORT
OF THE GREEN ECONOMY..... **390**

Baran A.B. THE CONCEPT OF «CITIZENS IN UNIFORM»:
A COMPARATIVE ANALYSIS OF THE LEGAL STATUS OF SOLDIERS
IN THE EU MEMBER STATES AND UKRAINE..... **394**

Bilokin D., Kostenko V. FINANCIAL AND LEGAL REGULATION OF DEFENSE PROCUREMENT..... **399**

Boldar G.Y. EVOLUTION AND ISSUES OF IMPROVEMENT OF UKRAINIAN LEGISLATION
ON PHYSICAL THERAPY AND SOCIAL REHABILITATION..... **405**

Bondarenko V.A., Horun H.R., Fedyshyn O.M. PUBLIC COMMUNICATIONS MANAGEMENT
OF THE NATIONAL POLICE..... **411**

Borovikova V.S. PUBLIC REGISTER: CONCEPT, LEGAL NATURE AND MAIN TYPES..... **418**

Bortsevych P.S. MODERN ASPECTS OF LEGAL REGULATION OF FINANCIAL MONITORING..... **423**

Vielikov S.G. EXPERIENCE OF THE COUNTRIES OF THE EUROPEAN UNION REGARDING
JUDICIAL CONTROL IN THE FIELD OF URBAN PLANNING:
CHALLENGES FOR UKRAINE..... **427**

Vychavka V.I., Liashuk R.M. LEGAL REGULATION OF THE TASKS AND FUNCTIONS
OF THE HEADQUARTERS OF THE BRIGADE-TYPE BORDER DETACHMENT
OF THE STATE BORDER GUARD SERVICE OF UKRAINE..... **432**

Yefimov O.M., Brozhko N.I. ALLOCATION AS AN EXAMPLE OF A CONFLICT IN LAW..... **437**

Zhmakin S.A. FOREIGN EXPERIENCE
OF ENVIRONMENTAL OMBUDSMAN INSTITUTION IMPLEMENTATION:
COMPARATIVE ANALYSIS..... **443**

Kalnyk V.V. ADMINISTRATIVE PROCESS IN THE CONTEXT OF EUROPEAN JUSTICE STANDARDS..... **449**

Kolesnikova M.V., Skoblyk M.O. ADMINISTRATIVE PROCESS – UKRAINIAN EXPERIENCE.
CHALLENGES, TRANSFORMATION AND DEVELOPMENT PROSPECTS..... **455**

Komziuk V.T., Shapoval T.B. REGARDING MEASURES TO RESPOND TO OFFENSES, DEFINED
BY THE CODE OF UKRAINE ON ADMINISTRATIVE OFFENSES, AS TYPES OF POLICE MEASURES..... **460**

Kokhan O.I. ANALYSIS OF THE PROBLEM OF PREVENTING AND COUNTERACTING CORRUPTION
IN THE SOCIAL SPHERE IN CONTEMPORARY LEGAL SCIENCE..... **465**

Kushnir I.P., Adamchuk S.V. COUNTERING DISINFORMATION: ORGANIZATIONAL AND LEGAL ASPECT.....**470**

Lymar O.L. PRINCIPLES OF ADMINISTRATIVE AND LEGAL REGULATION OF MASS MEDIA ACTIVITIES IN THE INTERESTS OF NATIONAL SECURITY OF UKRAINE.....**476**

Manzhula A.A. IMPLEMENTATION OF THE PRINCIPLE OF LEGALITY IN THE PRISM OF JUDICIAL PROTECTION OF THE RIGHTS OF LGBT PERSONS IN UKRAINE.....**482**

Mentukh N.F. FOREIGN EXPERIENCE OF ADMINISTRATIVE AND LEGAL REGULATION OF COMBATING CUSTOMS CRIME.....**487**

Muzyka-Stefanchuk O.A., Huberska N.L., Savenkova V.G. ENTREPRENEURSHIP IN THE CONTEXT OF TAX LEGAL RELATIONS AND JUDICIAL PRACTICE.....**494**

Pai I.I. RESEARCH METHODOLOGY FOR PREVENTING CORRUPTION RISKS IN THE IMPLEMENTATION OF CUSTOMS PROCEDURES.....**500**

Pysarenko O.V. THEORETICAL, LEGAL AND APPLIED ASPECTS OF THE APPLICATION OF ADMINISTRATIVE AGREEMENTS IN THE FIELD OF CULTURAL HERITAGE PROTECTION BY LOCAL PUBLIC ADMINISTRATION BODIES.....**507**

Poliakov O.P. MANAGEMENT SYSTEM OF NON-BANK FINANCIAL PAYMENT SERVICE PROVIDERS: IMPLEMENTATION OF ORGANIZATIONAL MEASURES.....**512**

Salihov O.O. ADMINISTRATOR OF HOUSEHOLD WASTE MANAGEMENT SERVICES: NOVELTY OF THE LAW OF UKRAINE "ON WASTE MANAGEMENT".....**516**

Svitlychnyy O.P., Mykhalskyi D.Yu. PUBLIC LEGAL PROTECTION OF INTELLECTUAL PROPERTY RIGHTS IN UKRAINE.....**524**

Turov V.D. LEGAL REGULATION OF THE APPLICATION OF INFORMATION TECHNOLOGIES IN ADMINISTRATIVE PROCEEDINGS OF UKRAINE.....**529**

Khokhlova I.V., Malesh P.V. IMPLEMENTATION OF ANTI-CORRUPTION DISCIPLINES AS A FACTOR IN DEVELOPING AN ENVIRONMENT OF INTEGRITY.....**536**

Chartoryiskyi K.S. THE HISTORY OF THE CONCEPT OF CONTROLLED FOREIGN COMPANY IN INTERNATIONAL TAXATION.....**541**

Cherkunov O.V. THE LEGAL FOUNDATIONS OF SOCIAL SECURITY FOR CUSTOMS OFFICIALS: ISSUES AND PERSPECTIVES.....**547**

Sharenko M.S., Dobrunova K.V. OPEN BANKING IN UKRAINE: DEVELOPMENT POTENTIAL AND BENEFITS FOR CONSUMERS.....**552**

Sharenko M.S., Pilat O.V., Sumtsova S.O. PREVENTION OF MONEY LAUNDERING IN THE CONTEXT OF INTERNATIONAL FATF STANDARDS.....**557**

Shevchuk M.O. ON THE ISSUE OF CONSTITUTIONAL PRINCIPLES OF STATE INFORMATION SECURITY.....**563**

SECTION VIII. CRIMINAL LAW AND CRIMINOLOGY; PENAL ENFORCEMENT LAW

Andrushko A.V. RAFAŁ LEMKIN'S CONCEPT OF THE CRIME OF GENOCIDE: FORMATION, TRANSFORMATION, MODERN MEANING.....**569**

Bondarchuk D.S. GENERAL THEORETICAL PRINCIPLES OF THE STUDY OF RAPE AS A FORM OF CRIME AGAINST HUMANITY.....**578**

Vozniuk A.A., Hrynkiv O.O., Yermenchuk O.P. SURROGACY AND HUMAN TRAFFICKING: CRITERIA FOR DISTINCTION AND GROUNDS FOR CRIMINAL LIABILITY.....**583**

Hryshko V.I. FOREIGN EXPERIENCE IN APPLYING A MULTIDISCIPLINARY APPROACH 0TO PREVENTING AND COMBATING DOMESTIC VIOLENCE.....**590**

Koba O.V. MILITARY OFFENSES IN THE CONTEXT OF THE CONTENT OF THE GENERAL SYSTEM OF PREVENTION OF OFFENSES AND CRIME..... **595**

Kolomiyets N.V., Galushka D.Yu. THE IMPACT OF THE ECHR DECISION "KAVERZIN V. UKRAINE" ON STRENGTHENING CRIMINAL LIABILITY FOR TORTURE..... **603**

Kryklyvets D.Y. IMPOSITION OF PUNISHMENT UNDER THE RULES OF ARTICLE 69^2 OF THE CRIMINAL CODE OF UKRAINE: CHARACTERISTICS OF THE RULES AND PENALIZATION ISSUES... **608**

Lemak O.V. WELFARE STATE: ESSENTIAL, SECURITY-LEGAL AND CRIMINOLOGY SIGNIFICANCE.... **615**

Nikiforova T.I. CRIMINAL LEGAL PROTECTION OF THE EQUALITY OF CITIZENS: THE LIMITS OF CRIMINALIZATION..... **623**

Olenchenko N.G. THEORETICAL PRINCIPLES FOR DETERMINING THE OBJECT OF CRIMINAL OFFENSES AGAINST PROPERTY IN THE BUILDING INDUSTRY..... **629**

Parasiuk N.M. DEPRIVATION OF THE STATE AWARD OF UKRAINE IN THE SYSTEM OF PUNISHMENT..... **634**

Pylypenko D.O., Pylypenko Y.O. DEFINITION OF OTHER SEVERE CONSEQUENCES IN THE PARTICULARLY QUALIFIED COMPOSITION OF ABANDONMENT IN DANGER..... **640**

Pishchenko G.I., Lysenko A.O. STATUS, STRUCTURE AND TRENDS OF MERCENARY CRIMES UNDER MARTIAL LAW IN UKRAINE..... **645**

Romantsova S.V. THE PRINCIPLES OF SOCIAL INFLUENCE AS THE MAIN MEANS OF CORRECTION OF CONVICTS..... **651**

Sperkach N.A., Kybysh I.V. CRIMINOLOGICAL MEASURES TO PREVENT CRIMINAL OFFENSES IN THE FIELD OF INFORMATION TECHNOLOGY AND WAYS TO IMPROVE THEM..... **658**

Topchii V.V., Bodunova O.M. PROBLEMATIC ISSUES OF ENSURING CYBERSECURITY IN UKRAINE..... **664**

Ustinova O., Medvid L.P. COMBAT IMMUNITY: AMENDMENTS TO THE LEGISLATION UKRAINE..... **670**

Chekmaryova I.N., Reznichenko H.S. VIOLATION OF THE INVINCIBILITY OF HOUSING: PROBLEMS OF QUALIFICATION..... **676**

Chehunov M.V. GENERAL SOCIAL PREVENTION OF BRIBERY IN THE ACTIVITIES OF LEGAL ENTITIES UNDER PRIVATE LAW..... **681**

Shupyana M.Y. CORRUPTION CRIME: MAIN ASPECTS OF ITS CRIMINOLOGICAL CHARACTERISTICS..... **686**

SECTION IX. CRIMINAL PROCEDURE AND FORENSICS; FORENSIC EXAMINATION OPERATIONAL SEARCH ACTIVITIES

Andrukh V.V. PROBLEMATIC ISSUES OF REGULATORY APPROACH OF APPEALING ACTIONS OR INACTION OF THE PROSECUTION IN PRE-TRIAL CRIMINAL PROCEEDINGS..... **691**

Barabanova D.A. PROBLEMS OF IMPLEMENTING THE RIGHT OF THE SUSPECT (ACCUSED) TO REPRESENT EVIDENCE..... **697**

Volobuev A.F., Smokov S.M. PROCEDURAL TERMS IN CRIMINAL PROCEEDINGS: PROBLEMATIC ISSUES..... **702**

Zavtur V.A. THE USING OF HEARSAY EVIDENCE IN PROVING THE FACTS OF DOMESTIC AND SEXUAL VIOLENCE IN CRIMINAL PROCEEDINGS: CERTAIN ISSUES OF NORMATIVE REGULATION AND LAW ENFORCEMENT..... **708**

Kikinchuk V.V. COVERT INVESTIGATIVE (SEARCH) ACTIONS AS MEANS OF PROOF IN CRIMINAL PROCEEDINGS..... **714**

Kolot N.M. ENSURING LEGALITY BY THE PROSECUTOR DURING THE COMPLETION OF THE PRE-JUDICIAL INVESTIGATION IN THE FORM OF AN APPLICATION TO THE COURT WITH A REQUEST FOR THE RELEASE OF A PERSON FROM CRIMINAL RESPONSIBILITY..... **719**

Kosokhatko B.S. SUBJECTS OF WAR CRIMES INVESTIGATIONS AND THEIR CAPABILITIES WITHIN CRIMINAL PROCEEDINGS.....**725**

Kryzhevskyi A.V. FEATURES FOR INTERROGATION OF MEMBERS OF ORGANIZED CRIMINAL GROUPS SUSPECTED OF COMMITTING FRAUDS.....**731**

Nesterova I.A. REGARDING THE USE OF VERIFICATION METHOD IN THE PROCESS OF INVESTIGATING AND DISCLOSING CRIMINAL OFFENSES.....**738**

Pavlova N.V., Varenyk D.S., Bynhar Y.Y. CRIMINALISTICAL CHARACTERISTICS OF CRIMES IN THE FIELD OF ECONOMICS.....**743**

Patrelyuk D.A. WAYS TO INCREASE THE EFFICIENCY OF CRIMINAL PROSECUTION..... **749**

Stolitnii A.V. IMPROVING THE PROCEDURE FOR ACCOUNTING FOR CRIMES RELATED TO VIOLATIONS OF THE LAWS AND CUSTOMS OF WAR..... **758**

Chechersky V.I., Vishnevsky S.A. PROBLEM ISSUES OF THE ORGANIZATION OF OPERATIONAL RESEARCH ACTIVITIES IN THE ENVIRONMENTAL SPHERE.....**766**

SECTION X. JUDICIAL SYSTEM; THE PROSECUTION SERVICE AND ADVOCACY

Bilokin R.M. NOTARIAL ACTIVITY AS A TYPE OF LAW ENFORCEMENT ACTIVITY..... **771**

Borshchenko V.V. THE INFLUENCE OF LEGAL WRITING ON THE FORMATION OF THE SKILLS OF A MODERN LAWYER.....**777**

Humenyuk V.V. STAGES OF HISTORICAL DEVELOPMENT OF NOTARIAT IN THE ERA OF DIGITALIZATION.....**782**

Yena I.V. PECULIARITIES AND CHALLENGES OF LAWYER COMMUNICATION IN THE CONDITIONS OF MARTIAL LAW IN UKRAINE..... **789**

Zaborovskyy V.V. ON THE NEED TO ADOPT THE STANDARD FOR THE ADVANCED TRAINING OF UKRAINIAN LAWYERS.....**794**

Fidria Y.O. ACTIVITIES OF PROSECUTOR'S OFFICES IN ENVIRONMENTAL PROTECTION UNDER MARTIAL LAW: A CRIMINAL LAW PERSPECTIVE..... **800**

Fomenko A.Ye. LAW ENFORCEMENT UNDER MARTIAL LAW: CHALLENGES FOR THE NATIONAL LEGAL SYSTEM.....**807**

SECTION XI. INTERNATIONAL LAW

Ahafonova Y.P., Kotliarenko O.P. STATE OF WAR: ISSUES OF LEGAL CONSEQUENCES IN THE CONTEXT OF ARMED AGGRESSION BY THE RUSSIAN FEDERATION..... **813**

Bielova M.V., Byelov D.M., Rushchak I.V. ARTIFICIAL INTELLIGENCE IN PRE-TRIAL INVESTIGATION OF CRIMINAL CASES: SOME ISSUES OF INTERNATIONAL PRACTICE..... **818**

Besedin I. UN HUMANITARIAN AID AND HUMANITARIAN FUNDS IN THE WORLD..... **825**

Bortnyk N.P., Kovaliv M.V., Yesimov S.S. UN ACTIVITIES IN THE FIGHT AGAINST INTERNATIONAL TERRORISM.....**831**

Vasyliev O.S. ADAPTATION OF INTERNATIONAL HUMANITARIAN LAW TO THE CHALLENGES OF HYBRID WARFARE UNDER MARTIAL LAW: THE CASE OF THE RUSSIAN-UKRAINIAN WAR.....**837**

Veremchuk V.S. THE ROLE OF INTERNATIONAL ORGANIZATIONS IN DEVELOPING THE LEGAL FRAMEWORK FOR MARITIME AUTONOMOUS SURFACE SHIPS..... **843**

Voroniatnikov O.O. ACTIVITIES OF INTERNATIONAL INSTITUTIONS AND ORGANIZATIONS IN THE FIGHT AGAINST CRIME..... **848**

Homonai V.V. LEGAL REGIME OF STAY IN THE EU OF CITIZENS OF UKRAINE..... **854**

Hryb A.M. PROTECTION OF HUMAN RIGHTS IN THE EUROPEAN UNION: GENERAL PRINCIPLES..... **859**

Ignatenko Ye.O. LEGAL POSITIONS OF THE EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS AS A SOURCE OF LAW IN UKRAINE..... **866**

Kachuriner V.L. THE ROLE OF THE INTERNATIONAL LABOUR ORGANIZATION IN ENSURING THE RIGHT TO FREEDOM OF PEACEFUL ASSEMBLY AND ASSOCIATION..... **871**

Korzh P.V. THE ROLE OF THE UN IN SHAPING THE INTERNATIONAL LEGAL REGIME FOR OUTER SPACE..... **876**

Lyhvar V.V. INTERNATIONAL LEGAL REGULATION OF THE APPLICATION OF SUBSTITUTION (THE KIND OF RESTITUTION) AS A FORM OF MATERIAL RESPONSIBILITY OF STATES..... **881**

Tsarenko O.M., Tsapyuk R.V. MODERN ARMED CONFLICTS: COMPLIANCE WITH THE STANDARDS OF INTERNATIONAL HUMANITARIAN LAW..... **887**

SECTION XII. THE PHILOSOPHY OF LAW

Bedrii M.M. THE CORRELATION OF THEORY AND CONCEPTION AS ELEMENTS OF LAW SCIENCE..... **892**

Vandzhurak R.V. LOGICAL AND METHODOLOGICAL BASES OF DISCRETION OF LAW ENFORCEMENT SUBJECTS..... **897**

Melnychuk Y.I. PECULIARITIES OF KNOWLEDGE OF LEGAL TRUTH..... **907**

Nalivayko L.R. CONTROVERSIAL ISSUES OF ENSURING THE RIGHTS AND FREEDOMS OF LGBT PEOPLE IN UKRAINE..... **912**

Turchynjak Ya.I. THE INFLUENCE OF LEGAL EDUCATION ON A PERSON'S LEGAL AWARENESS..... **916**

SECTION XIII. CURRENT ISSUES OF MODERN LEGAL SCIENCE

Barabash O.O. THE RIGHT TO MEDICAL CARE AND HEALTHCARE IN THE FIELD OF REPRODUCTIVE TECHNOLOGIES: ARTIFICIAL INTELLIGENCE AND ARTIFICIAL REPRODUCTION..... **921**

Byelov D.M., Bielova M.V. INTEGRITY AND LEGAL IDEOLOGY: A QUESTION OF CORRELATION..... **928**

Bilous O.V. PECULIARITIES OF THE INTERPRETATION OF EVALUATIVE CONCEPTS IN ADMINISTRATIVE PROCEEDINGS: ANALYSIS OF DOCTRINAL APPROACHES..... **933**

Getsko V.V. THE RIGHT OF LEGISLATIVE INITIATIVE OF THE HEAD OF STATE: THE EXPERIENCE OF FRANCE..... **938**

Kasynets S.I. THE ECONOMIC SYSTEM AS A COMPONENT OF THE CONSTITUTIONAL ORDER OF THE STATE: THEORETICAL AND LEGAL ANALYSIS..... **944**

Kovalova M.V. INTERPRETATION OF TREATIES: THEORETICAL FOUNDATIONS AND PRACTICAL CHALLENGES..... **949**

Onyskovets M.Yu. SOURCES AND ADMINISTRATIVE-LEGAL MEANS OF ENSURING LEGALITY IN THE FIELD OF URBAN PLANNING ACTIVITIES IN UKRAINE..... **955**

Fetko Yu.I. LEGAL FOUNDATIONS OF THE ESTABLISHMENT AND DEVELOPMENT OF CROSS-BORDER AND REGIONAL COOPERATION BETWEEN UKRAINE AND THE EUROPEAN UNION..... **959**

Shvydka T.I., Lozova A.A. SPECIAL LEGAL REGIME OF DEFENSE PROCUREMENT: FOREIGN EXPERIENCE AND PROSPECTS FOR MODERNIZATION OF DOMESTIC LEGISLATION..... **963**

SECTION XIV. REVIEWS

Byelov D.M. PROBLEMS OF IMPLEMENTING THE SUSTAINABLE DEVELOPMENT GOALS IN TERMS OF STRENGTHENING NATIONAL AND INTERNATIONAL RULE OF LAW..... **968**

УДК 343.3
DOI https://doi.org/10.24144/2788-6018.2025.01.110

ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КІБЕРБЕЗПЕКИ В УКРАЇНІ

Топчій В.В.,
доктор юридичних наук., професор,
Заслужений юрист України,
директор навчально-наукового інституту права
Державного податкового університету
ORCID: 0000-0002-1726-9028

Бодунова О.М.,
доктор юридичних наук., доцент,
завідувач кафедри правничої лінгвістики
Державного податкового університету
ORCID: 0000-0001-9179-5985

Топчій В.В., Бодунова О.М. Проблемні питання забезпечення кібербезпеки в Україні.
У статті розглянуто проблемні питання забезпечення кібербезпеки в Україні. Встановлено, що кіберзлочинність є глобальною проблемою, яка постійно еволюціонує, і потребує скоординованих зусиль на національному та міжнародному рівнях. Для ефективного запобігання кіберзлочинам держави, включаючи Україну, розробляють і впроваджують різноманітні стратегії, програми та заходи, зокрема розробка середньострокових програм запобігання, посилення міжнародного співробітництва та рівня обізнаності населення у сфері кібергігієни тощо. Україна рухається у правильному напрямку, але ефективне запобігання кіберзлочинів вимагає постійної модернізації та адаптації до нових викликів. Співпраця держави, громадянського суспільства та міжнародних партнерів є ключем до успіху у цьому питанні.

З метою усунення вищенаведених загроз та з метою фомування цілісної стратегії кібербезпеки в Україні визначено та проаналізовано нормативно-правове підґрунтя.

Зазначено, що під час першого місяця війни в Україні парламент оперативно прийняв законопроєкти, спрямовані на вдосконалення процедур і правових основ притягнення кіберзлочинців до кримінальної відповідальності. Ці зміни були необхідними для ефективної протидії зростаючим кіберзагрозам, які стали особливо актуальними в умовах війни. Запровадження відповідальності за кіберзлочини, вчинені в умовах війни, є необхідним для забезпечення національної безпеки та захисту суспільних інтересів України. Такі дії не лише підривають критичну інфраструктуру та інформаційну безпеку, але й можуть використовуватись агресором як інструмент гібридної війни.

Доведено, що для того, щоб комплексно вирішувати питання запобігання злочинності у сфері кіберзлочинності, Україні потрібно ввести додаткові нормативно-правові акти, що будуть орієнтовані не лише на реагування на кіберзагрози, але й на більш ефективне попередження кіберзлочинності.

Окрім цього, встановлено необхідність впровадження відповідальності за вищезазначені кримінальні правопорушення, вчинені під час воєнного стану. За такі протиправні дії повинні передбачатися суворі санкції, оскільки обставини в країні вимагають цього. Особа, яка завдає шкоди національним інтересам України у кіберпросторі й у такий спосіб допомагає агресору в цій війні, повинна нести відповідальність аналогічно воєнним злочинцям.

Ключові слова: кібербезпека, кіберзлочинність, кримінальний кодекс, кримінальні правопорушення, цифрове середовище, кіберзахист, запобігання

Topchii V.V., Bodunova O.M. Problematic issues of ensuring cybersecurity in Ukraine.
The article examines the problematic issues of cybersecurity in Ukraine. It is established that cybercrime is a global problem that is constantly evolving and requires coordinated efforts at the national and international levels. In order to effectively prevent cybercrime, states, including Ukraine, develop and implement various strategies, programmes and measures, including the development of medium-term prevention programmes, strengthening international cooperation and public awareness in the field of cyber hygiene, etc. Ukraine is moving in the right direction, but effective cybercrime prevention requires constant modernisation and adaptation to new challenges. Cooperation between the state, civil society and international partners is key to success in this regard.

In order to address the above threats and to formulate a comprehensive cybersecurity strategy in Ukraine, the legal framework has been identified and analysed.

It is noted that during the first month of the war in Ukraine, the Parliament promptly adopted bills aimed at improving the procedures and legal framework for bringing cybercriminals to criminal liability. These changes were necessary to effectively counteract the growing cyber threats that have become particularly relevant in a time of war. The introduction of liability for cybercrime committed in times of war is necessary to ensure national security and protect the public interest of Ukraine. Such actions not only undermine critical infrastructure and information security, but can also be used by the aggressor as a tool of hybrid warfare.

It is proved that in order to comprehensively address the issue of preventing cybercrime, Ukraine needs to introduce additional regulations that will focus not only on responding to cyber threats, but also on more effective prevention of cybercrime.

In addition, it is necessary to introduce liability for the above criminal offences committed during martial law. Such unlawful acts should be subject to severe sanctions, as the circumstances in the country require it. A person who harms the national interests of Ukraine in cyberspace and thus assists the aggressor in this war should be held liable in the same way as war criminals.

Key words: cybersecurity, cybercrime, criminal code, criminal offences, digital environment, cyber defence, prevention

Постановка проблеми. Використання цифрового середовища повинне відповідати законодавчим нормам і етичним стандартам, адже кожна дія може мати серйозні наслідки. Гармонізація зусиль громадян, суб'єктів господарювання та державних органів є ключовим чинником ефективного кіберзахисту, особливо в умовах воєнного стану. Спільна робота на всіх рівнях дозволяє забезпечити скоординованість дій, швидке реагування на загрози та стійкість кіберпростору [1].

Кіберзлочинність є глобальною проблемою, яка постійно еволюціонує, і потребує скоординованих зусиль на національному та міжнародному рівнях. Для ефективного запобігання кіберзлочинам держави, включаючи Україну, розробляють і впроваджують різноманітні стратегії, програми та заходи, зокрема розробка середньострокових програм запобігання, посилення міжнародного співробітництва та рівня обізнаності населення у сфері кібергігієни тощо. Україна рухається у правильному напрямку, але ефективне запобігання кіберзлочинів вимагає постійної модернізації та адаптації до нових викликів. Співпраця держави, громадянського суспільства та міжнародних партнерів є ключем до успіху у цьому питанні.

На сьогодні у нашій країні відсутній єдиний підхід до створення загальної системи запобігання злочинності у сфері кібербезпеки, який є необхідним кроком для захисту суспільства та держави в умовах зростання кіберзагроз. Така система повинна базуватися на комплексному підході, який охоплює всі аспекти кібербезпеки. Так, для створення ефективної системи захисту в кіберпросторі необхідно інтегрувати освітні, технічні та організаційні заходи. Саме тому обрана нами тема дослідження є актуальною., особливо під час війни, коли кількість кіберзагроз зростає кожного дня.

Метою цього дослідження є вивчення та узагальнення проблемних аспектів забезпечення кібербезпеки в Україні під час воєнного стану та визначення можливих напрямів їх усунення.

Стан опрацювання проблематики. Питання забезпечення кібербезпеки розглядалися багатьма науковцями. Зазначеним питанням приділяли увагу такі дослідники як О.М. Бандурка, В.В. Василевич, В.В. Голіна, Б.М. Головкін, А.П. Закалюк, О.М. Литвинов, В.В. Марков, М.І. Сащенко, В.О. Туляков, І.В. Жук, Я.В. Левківська та інші.

Виклад основного матеріалу. Варто почати з того, що збільшення кількості кіберзлочинів є комплексною проблемою, яка має як загальні, так і спеціальні причини, зокрема:

1) висока завантаженість правоохоронних органів. Причинами цього є обмеженість ресурсів правоохоронних органів, які змушені розглядати широкий спектр правопорушень та нестача спеціалістів, здатних розслідувати кіберзлочини. Наприклад, 2021 року було виявлено близько 299 160 кримінальних правопорушень [2].

2) анонімність та глобальний характер кіберзлочинів. Така ситуація пов'язана з можливістю приховування особи через VPN, Tor та інші засоби анонімізації, а також географічною розподіленістю злочинців, яка ускладнює юрисдикційні питання.

3) стрімкий технологічний прогрес. Так, постійно впроваджуються нові технології, які кіберзлочинці активно експлуатують.

4) брак кібергігієни. Причиною цього є недостатня обізнаність користувачів про безпечну поведінку в Інтернеті та відсутність відповідальності за недотримання кібергігієни.

З метою усунення вищенаведених загроз та з метою фомування цілісної стратегії кібербезпеки в Україні сформоване нормативно-правове підгрунтя. Закон України «Про основи забезпечення

кібербезпеки України» забезпечує чітке визначення основних термінів і завдань у сфері кібербезпеки. Ця концепція є основою для створення ефективної системи протидії загрозам у кіберпросторі та гарантує захист життєво важливих інтересів держави й суспільства. Згідно з цим Законом, кібербезпека - це захист життєво важливих інтересів людини, громадянина, суспільства і держави в умовах кіберпростору, що сприяє постійному розвитку інформаційного суспільства та цифрового комунікаційного середовища. Ця концепція спрямована на безперервне виявлення, запобігання та нейтралізацію реальних та потенційних загроз національній безпеці України у кіберпросторі. Кіберзахист – це комплекс організаційних, правових, інженерно-технічних заходів, включаючи заходи криптографічного та технічного захисту інформації. Ці заходи призначені для попередження кіберінцидентів, виявлення та захист від кібератак, а також для відновлення стабільності та надійності функціонування комунікаційно-технологічних систем. Кіберзлочинність (комп'ютерна злочинність) визначається як суспільно небезпечне кримінально протиправне діяння в кіберпросторі або через його використання, за яке передбачена відповідальність за законом України або яке визнається кримінальним парвопорушенням за міжнародними договорами України [3].

У зв'язку з зазначеним сьогодні в Україні разом з докорінними змінами у зовнішньому та внутрішньому безпековому середовищі, появою нових викликів та загроз в умовах гібридної війни активно реформується сектор безпеки і оборони з урахуванням специфіки кіберпростору. Стратегія національної безпеки України, затверджена Указом Президента України від 14 вересня 2020 року № 392/2020, є важливим документом, який визначає пріоритети та шляхи зміцнення безпеки держави, зокрема в умовах гібридної війни та з урахуванням специфіки кіберпростору [4].

Основними напрямами Стратегії національної безпеки України у сфері кібербезпеки є:

1) захист критичної інфраструктури, що реалізується шляхом визначення та посилення захисту об'єктів, важливих для функціонування держави, таких як енергетичні системи, транспорт, зв'язок, фінансовий сектор;

2) розвиток технологій, зокрема інвестування у створення та впровадження сучасних технологій для моніторингу, виявлення та нейтралізації кіберзагроз та вдосконалення криптографічного захисту даних;

3) посилення кібергігієни шляхом підвищення обізнаності населення про основи кіберзахисту;

4) інтеграція з міжнародними стандартами, зокрема посилення співпраці з країнами-партнерами для обміну досвідом та технологіями, впровадження міжнародних стандартів, таких як ISO/IEC 27001 тощо.

З метою створення умов для безпечного функціонування кіберпростору, його використання в інтересах особи, суспільства і держави окремим документом розроблена і затверджена Указом Президента України від 14 травня 2021 року № 447/2021 Стратегія кібербезпеки України [4].

Указ Президента України від 13 лютого 2017 року № 32/2017, який затвердив рішення Ради національної безпеки і оборони України від 29 грудня 2016 року, відображає актуальність і важливість питання кібербезпеки для захисту національних інтересів. Документ спрямований на нейтралізацію загроз у кіберпросторі, зокрема щодо об'єктів критичної інфраструктури.

Цей указ став одним із перших стратегічних документів, який комплексно підійшов до вирішення проблем кібербезпеки в Україні. Він заклав основу для створення національної системи захисту в кіберпросторі та впровадження сучасних технологій, необхідних для протидії новим викликам [5].

У Кримінальному кодексі України кримінальні правопорушення у сфері використання електронно-обчислювальних машин (комп'ютерів), систем та комп'ютерних мереж і мереж електрозв'язку закріплено в розділі 16 [6]. Деякі норми щодо превенції містяться в Конституції України, в Кримінальному процесуальному кодексі України, проте вони є більш декларативними і потребують подальшого опрацювання та вдосконалення.

Проте у законодавстві присутня невизначеність термінів у сфері кібербезпеки, що є суттєвою проблемою, яка впливає на ефективність запобігання кіберзлочинності, координацію дій між органами влади та правове регулювання. Такі кроки є важливими для створення єдиного підходу до вирішення цієї проблеми. Чітке визначення термінів дозволить забезпечити єдність у правозастосуванні та спростить роботу правоохоронних органів, прокуратури та судів.

Ми пропонуємо основні поняття у сфері кібербезпеки визначати таким чином:

Кіберпростір – сукупність цифрових мереж і систем, що дозволяють передавати, обробляти та зберігати інформацію.

Кіберзлочин – кримінально протиправні дії, спрямовані на порушення безпеки інформаційних систем або використання їх для незаконних цілей.

Кібератака – спроба несанкціонованого доступу, руйнування, маніпулювання або знищення інформаційних ресурсів.

Об'єкти критичної інфраструктури – об'єкти, порушення функціонування яких може призвести до значних економічних, екологічних, соціальних або політичних наслідків.

Окрім цього, потребує удосконалення чинне законодавство в контексті імплементації міжнародних стандартів. Зокрема, імплементація Конвенції про кіберзлочинність (Будапештської конвенції) є важливим кроком для України у зміцненні правових і процедурних механізмів боротьби з кіберзлочинністю. Особливої уваги потребує виконання статей, які стосуються збору, збереження та розкриття комп'ютерних даних і руху інформації. Доцільно внести до чинного законодавства положення таких статей:

Стаття 16 – Термінове збереження комп'ютерних даних, які зберігаються: ця стаття передбачає впровадження процедур, які дозволяють правоохоронцям наказувати тимчасове збереження даних, налагодження співпраці з провайдерами інтернет-послуг.

Стаття 17 – термінове збереження і часткове розкриття даних про рух інформації, яка охоплює не лише збереження даних, але й їх часткове розкриття для встановлення джерела або адресата інформації.

Стаття 19 – обшук і арешт комп'ютерних даних, які зберігаються, яка надає повноваження правоохоронцям здійснювати обшуки, вилучення та збереження комп'ютерних даних у рамках розслідування.

Стаття 20 – збирання даних про рух інформації у реальному масштабі часу, що передбачає впровадження технологій для перехоплення та аналізу руху інформації.

Стаття 21 – перехоплення даних змісту інформації: це положення, які дозволяють здійснювати перехоплення інформації із забезпеченням відповідних судових дозволів.

Варто зазначити, що запобігання кіберзлочинності вимагає не лише нормативно-правового забезпечення, але й стратегічного підходу, який враховує короткострокові, середньострокові та довгострокові цілі. Це забезпечує системний захист інформаційних ресурсів, ефективну протидію кіберзлочинам і притягнення до відповідальності осіб, які розробляють та використовують кримінально протиправні схеми.

Основними засадами такого підходу до запобігання кіберзлочинності є:

1. Створення та вдосконалення законодавства у сфері кібербезпеки та протидії кіберзлочинності.
2. Удосконалення кримінального та адміністративного законодавства для забезпечення належного покарання за кіберзлочини.
3. Введення стандартів захисту інформаційних ресурсів, обов'язкових для державних установ та приватного сектору.
4. Розробка стратегій кіберзахисту та впровадження сучасних технологій для виявлення та попередження кіберзагроз;
5. Створення спеціалізованих підрозділів, такі як підрозділи кіберполіції, центри реагування на кіберінциденти (CERT) тощо.
6. Підготовка фахівців з кібербезпеки, організація тренінгів для співробітників правоохоронних органів і суддів щодо специфіки кіберзлочинів;
7. Участь у міжнародних програмах боротьби з кіберзлочинністю, спільні операції з іншими країнами для розкриття міжнародних кіберзлочинних угруповань.
8. Просвітницькі кампанії серед населення для підвищення обізнаності про кіберзагрози.
9. Інвестиції в модернізацію технологічної бази для забезпечення стійкості до нових видів загроз.
10. Співпраця з приватним сектором для виявлення осіб, причетних до створення шкідливого програмного забезпечення.

Сьогодні не можна оминати увагою й інформаційну війну, яка ведеться росією проти України.

Під час першого місяця війни в Україні парламент оперативно прийняв законопроєкти, спрямовані на вдосконалення процедур і правових основ притягнення кіберзлочинців до кримінальної відповідальності. Ці зміни були необхідними для ефективної протидії зростаючим кіберзагрозам, які стали особливо актуальними в умовах війни.

1. Зміни до Кримінального процесуального кодексу України та Закону України «Про електронні комунікації» стосовно поліпшення досудового розслідування за гарячими слідами та боротьби з кібератаками, № 2137-IX від 15.03.2022.
2. Зміни до Кримінального кодексу України щодо ефективної протидії кіберзлочинності під час воєнного стану, № 2149-IX від 24.03.2022.

Закон України № 2149-IX є одним із ключових нормативно-правових актів, спрямованих на підвищення рівня національної кібербезпеки, створення ефективної системи захисту від кіберзагроз і адаптацію національного законодавства до сучасних викликів у сфері кіберзлочинності.

Проте, з огляду на ці зміни, виникають питання щодо трансформації термінології та встановленні посиленої відповідальності за інші види кримінальних правопорушень у сфері кібербезпеки.

У новій версії до попередніх визначень були додані такі норми:

1. Дії, визначені частинами першою або другою цієї статті, якщо вони становлять витік, втрату, підроблення, блокування даних, спотворення процесу обробки даних або порушення установленого порядку його керівництва (стаття 361 Кримінального кодексу України), представляють нову правову конструкцію, проте в залежності від тлумачення вихідної структури у попередньому варіанті).
2. Заходи, передбачені частинами першою або другою цієї статті, якщо вони (...) призводять до створення небезпеки серйозних технічних аварій або екологічних проблем, загрози життю чи здоров'ю людей або інших серйозних наслідків (частина 4 статті 361 Кримінального кодексу України).
3. Дії, визначені частинами третьою або четвертою цієї статті, які вчиняються під час воєнного стану (частина 5 статті 361 Кримінального кодексу України) [6].

Введення нового законодавства, спрямованого на регулювання кібербезпеки та запобігання кіберзлочинності під час війни, є вкрай важливим для захисту національних інтересів України. В умовах кіберагресії та зростаючої кількості злочинів у сфері інформаційних технологій це дозволяє забезпечити безпеку держави та громадян, а також створює умови для ефективного реагування на нові виклики.

Запровадження відповідальності за кіберзлочини, вчинені в умовах війни, є необхідним для забезпечення національної безпеки та захисту суспільних інтересів України. Такі дії не лише підривають критичну інфраструктуру та інформаційну безпеку, але й можуть використовуватись агресором як інструмент гібридної війни.

Отже, ситуація з регулюванням кібербезпеки в Україні демонструє важливі кроки в бік інтеграції цієї сфери в загальну правову систему. Однак існують прогалини в законодавстві щодо запобігання злочинності в сфері кібербезпеки.

Для того, щоб комплексно вирішувати питання запобігання злочинності у сфері кіберзлочинності, Україні потрібно ввести додаткові нормативно-правові акти, що будуть орієнтовані не лише на реагування на кіберзагрози, але й на більш ефективне попередження кіберзлочинності. На нашу думку, це включає:

1) розробку окремого закону, що регламентуватиме специфіку запобігання кіберзлочинності;

2) удосконалення координації між правоохоронними органами, державними установами та приватним сектором у боротьбі з кіберзлочинами;

3) програму навчання та сертифікації фахівців у сфері кібербезпеки та кіберправосуддя.

Окрім цього, доведено необхідність впровадження відповідальності за вищезазначені кримінальні правопорушення, вчинені під час воєнного стану. За такі протиправні дії повинні передбачатися суворі санкції, оскільки обставини в країні вимагають цього. Особа, яка завдає шкоди національним інтересам України у кіберпросторі й у такий спосіб допомагає агресору в цій війні, повинна нести відповідальність аналогічно воєнним злочинцям [7].

У зв'язку з цим, запропоновано внести зміни до ст. 361 Кримінального кодексу України, виклавши ч. 5 у такій редакції: «Дії, передбачені частиною третьою або четвертою цієї статті, вчинені під час дії воєнного стану, – караються позбавленням волі на строк від десяти до п'ятнадцяти років або довічним позбавленням волі з позбавленням права обіймати певні посади чи займатися певною діяльністю на строк до трьох років» [7].

Також необхідно додати кваліфікуючу ознаку «вчинення кримінального правопорушення в умовах воєнного стану» до ряду статей Кримінального кодексу, зокрема: ст. 361^{-1} «Створення з метою протиправного використання, розповсюдження або збуту шкідливих програмних чи технічних засобів, а також їх розповсюдження або збут», ст. 361^{-2} «Несанкціоновані збут або розповсюдження інформації з обмеженим доступом, яка зберігається в електронно-обчислювальних машинах (комп'ютерах), автоматизованих системах, комп'ютерних мережах або на носіях такої інформації», ст. 363^{-1} «Перешкоджання роботі електронно-обчислювальних машин (комп'ютерів), автоматизованих систем, комп'ютерних мереж чи мереж електрозв'язку шляхом масового розповсюдження повідомлень електрозв'язку».

Висновки. Забезпечення кібербезпеки в Україні є актуальним завданням у контексті зростання кіберзагроз, пов'язаних із війною, активізацією хакерських атак і поширенням кіберзлочинності. Відповідно до сучасних викликів, Україна реалізує низку стратегічних та оперативних заходів для забезпечення кібербезпеки.

Основними напрямами забезпечення кібербезпеки в Україні є:

1) розробка законодавчих актів, спрямованих на конкретні аспекти запобігання кіберзлочинності;

2) інвестиції в інфраструктуру кібербезпеки;
3) розширення міжнародної співпраці у сфері боротьби з кіберзлочинністю;
4) зміцнення освітніх програм для підготовки кадрів у сфері кіберзахисту;
5) створення регіональних центрів кібербезпеки для оперативного реагування на загрози.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Єрема М., Борисенко А., Боротьба з кіберзлочинністю в умовах дії воєнного стану: Закон 2149-IX. Офіційний сайт «LIGAЗакон». URL: https://jurliga.ligazakon.net/ analitycs/210562_borotba-z-kberzlochinnstyu-v-umovakh-d-vonnogo-stanu-zakon-2149-ix.
2. Єдиний звіт про кримінальні правопорушення по державі за жовтень 2021 року. Статистична інформація Офісу Генерального прокурора. URL: https://old.gp.gov.ua/ua/stst2011.html?dir_id=114140&libid=100820&c=edit&_c=fo#.
3. Про основні засади забезпечення кібербезпеки України: Закон України від 5 жовтня 2017 р. № 2163-VIII // Сайт Верховної Ради України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/ aws/show/2163-19#Text.
4. Стратегія національної безпеки України: Указ Президента України від 14 вересня 2020 року № 392/2020. Офіційний сайт представництва Президента України. URL: https://www.president.gov.ua/documents/3922020-35037
5. Про загрози кібербезпеці держави та невідкладні заходи з їх нейтралізації: Рішення РНБО від 29 грудня 2016 року. Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/n0015525-16#Text.
6. Кримінальний кодекс України: Закон України від 05 квіт. 2001 р. № 2341-III / База даних «Законодавство України» / ВР України. URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2341-14.
7. Бодунова О.М. Кримінологічні засади запобігання злочинності у сфері інформаційних технологій: дисертація на здобуття наукового ступеня доктора юридичних наук за спеціальністю 12.00.08 «Кримінальне право та кримінологія; кримінально-виконавче право». Ірпінь, Державний податковий університет, 2024. 433 с.